

efterskolerne

Undervisningsministeriet
Afdeling for Børn og Grundskole
Att. Liz Nymann Lausten

18.9.2013

Vedr. høring om "Forslag til Lov om ændring af folkeskoleloven, lov om ungdomsskoler og musikloven og forskellige andre love (Indførelse af en længere og mere varieret skoledag, ny tid til understøttende undervisning, inddragelse af pædagoger i undervisningen, lempelse af holddannelsesreglerne m.v.)"

Folkeskolens bestemmelser og efterskolen

For efterskolerne er den direkte betydning af en ny folkeskolelov begrænset, da efterskolerne kun arbejder med de 14-18 årige, og da efterskolerne som frie skoler ikke er bundet af folkeskolens undervisningsbegreber og struktur. Efterskolerne har heller ikke pligt til at følge folkeskolens fagrække, men er alene bundet af at stå mål med folkeskolens trin- og slutmål samt af at opfylde de krav, der følger af at tilbyde folkeskolens afsluttende prøver.

Da en ny folkeskolelov alligevel kan få en afledt betydning for efterskoleformens drifts- og udviklingsmuligheder, læses lovforslaget naturligvis med stor interesse i Efterskoleforeningen, der hermed takker for muligheden for at kommentere. Desuden rejses der med lovforslaget nogle principielle spørgsmål, der også vil være relevante i forbindelse med det forstående arbejde omkring en ny efterskolelov.

Indledningsvist kan det konstateres, at mange af de elementer, der nævnes som konkretisering af intentioner om at give folkeskolen en længere og mere varieret skoledag allerede er velkendte i efterskolen: Mange af de aktiviteter, man kan forestille sig gennemført i den "understøttende undervisning" kendes allerede fra efterskolens samværsdel, lige som efterskolerne har mange erfaringer inden for organisering af lektiehjælp, holddannelse, samarbejde med foreningsliv, undervisningsvaretagelse af andre end læreruddannede, vægtning af idræt o.l.

I Efterskoleforeningen følger vi derfor med positiv interesse intentionerne om at udvikle folkeskolen som helhedsorienteret dagskoleform.

Prøver

Langt de fleste efterskoler tilbyder folkeskolens prøver. Vi finder det naturligt, at benævnelsen for folkeskolens afgangsprøver nu bliver 9. klasseprøver parallelt med 10. klasseprøver, og at terminologien omkring afgangsprøverne konsekvensændres i øvrigt.

Vi vil udtale os direkte imod at indføre prøve i faget idræt efter 9. klasse. I Efterskoleforeningen ser vi det som problematisk af flere årsager:

- At gøre faget til prøvefag er ikke den rigtige metode til at give faget den øgede status.
- Andre praktisk-musiske fag, f.eks. faget musik, bliver ved en sådan ændring yderligere isolerede som lavstatusfag.

- For efterskolernes vedkommende, hvor der i høj grad laves idrætstilbud for 9. klasse fælles med 10. klasse, vil en prøveafvikling få karakter af et overflødigt og forstyrrende element, der ikke på nogen måde øger fagets status, men snarere udgør en fare for backlash effect på undervisningen.

Folkeskolen som institution

Efterskoleforeningen konstaterer med stor interesse, at folkeskolens frihedsgrader på flere områder nu bliver større end efterskolens:

1. Fælles ledelse
Der gives yderligere mulighed for fælles ledelse. Nu også med andre typer institutioner.
 - Efterskolerne har hidtil ikke måttet lave administrative fællesskaber med f.eks. andre frie skoler, selv om der kunne hentes både kompetence og økonomiske besparelser ad den vej.
2. *Det vil efter en konkret vurdering kunne være aktuelt at lade andre end ansatte ved kommunens skolevæsen varetage relevante undervisningsopgaver, hvis der gennemføres forløb med kulturlivet eller foreningslivet. (Bem. side 71)*
 - Efterskoleforeningen finder det interessant, at der hermed åbnes op for, at folkeskolens undervisning kan varetages af andre end folkeskolens egne ansatte. En adgang efterskolerne ikke har.
 - Man kan tilføje, at mange efterskoler har gode fagfaciliteter, f.eks. inden for musik og idræt. Nogle steder kunne det være oplagt at give folkeskolen adgang til at aftale undervisning henlagt til en lokal efterskole.
 - For efterskolernes vedkommende vil mulighederne for at samarbejde og udveksle ydelser mellem efterskoler og ungdomsuddannelser være en meget aktuel vinkel. Efterskoleforeningen vil i det hele taget gerne have set på muligheder for at fjerne formelle hindringer for at styrke åbningen mod samfundet.
3. Eliteidrætsklasser
 - Efterskoleforeningen ønsker ikke at udtale sig hverken for eller imod, at folkeskolen får adgang til at oprette eliteidrætsklasser.
 - Efterskolerne er underlagt et åbenhedskrav, der sikrer, at kurserne er åbne for alle, og at adgang ikke kan gøres afhængigt af bestemte kundskaber, uddannelse, stillinger, erhverv eller ansættelsesforhold i en virksomhed o.l.
4. Vedr. en elev, der opfylder sin undervisningspligt ved udøvelse af eliteidræt uden for skolen, bemærkes:
Der stilles ikke særskilte krav til de foreninger m.v., som tilbyder aktiviteter, som kan fritage fra skolens undervisning, ud over de krav, der i forvejen stilles til disse foreningers virksomhed. Derudover foregår aktiviteterne under forældrenes ansvar. (Bem. side 73)
 - I Efterskoleforeningen betragter vi denne holdning naturlig og nødvendig for overhovedet at realisere ordningen, og vi noterer os det principielle forhold i, at en skole i en konkret situation kan ansvarsfraskrive sig tilsynspligten.

Venlig hilsen

Troels Borring
Formand for Efterskoleforeningen

Telefon 21 79 24 10
tb@efterskoleforeningen.dk

Undervisningsmini-
steriet

BGAKSF@uvm.dk.

Hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Hermed fremsendes kommentarer fra FOA – Fag og Arbejde til:

1. Udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen ungdomsskoleloven, musikloven og forskellige andre love (Indførelse af en længere og mere varieret skoledag, ny tid til understøttende undervisning, inddragelse af pædagoger i undervisningen, lempelse af holddannelsesreglerne m.v.)
2. Udkast til lov om ændring af folkeskoleloven (Ophævelse af krav til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse)

Dato:

17.09.2013

Sagsnummer:

13/148912

Ref.:

JASP/JAKS

Forbundet har særligt hæftet sig ved Lovforslagets indhold vedrørende indførelse af en længere og mere varieret skoledag, ny tid til understøttende undervisning og inddragelse af pædagoger og øvrigt personale i undervisningen til at støtte og supplere lærerne med andre relevante kvalifikationer i skoledagen.

Lovforslaget betyder at undervisningstiden tilrettelægges således, at den over et skoleår har en samlet varighed, på mindst

- 1) 1.200 timer, svarende til gennemsnitligt 30 ugentlige timer, i børnehaveklassen og på 1.-3. klassetrin,
- 2) 1.320 timer, svarende til gennemsnitligt 33 ugentlige timer, på 4.-6. klassetrin og
- 3) 1.400 timer, svarende til gennemsnitligt 35 ugentlige timer, på 7.-9. klassetrin.

En sådan generel udvidelse af undervisningstiden til 30 timer ugentligt for de mindste i skolen vil betyde, at mulighederne for at fastholde det gode arbejde der udføres i de velfungerende skolefritidsordninger – og fritidshjem – indskrænkes ganske betydeligt.

Med en åbningstid i fritidsordninger og fritidshjem, der indskrænker sig til til f.x. 1½ time om morgenen og 2 timer om eftermiddagen, må det antages, at mange forældre vil fravælge at indskrive deres børn i fritidsordningerne eller udskrive dem væsentligt tidligere end tilfældet er i dag.

Der kan i den forbindelse være grund til bekymring for, at det i udpræget grad vil være de børn, der har et stort behov for at deltage i det sociale samvær og være en del af fællesskabet i fritidsordningerne, der ikke længere vil blive indskrevet eller vil blive udskrevet tidligere af fritidsordningerne. En bekymring der bl.a. hænger sammen med den høje forældrebe-

FOA

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Telefon 4697 2626

Telefax 4697 2300

Giro 8 01 47 95

E-mail
foa@foa.dk
oaa@foa.dk

www.foa.dk

taling, der generelt allerede i dag opkræves for børn i skolefritidsordningerne. En tilsvarende udvikling kan vi være bekymrede for på klubområdet.

I forhold til de ældre elever kan vi også være bekymret for, om den længere skoledag for eleverne i skolen vil føre til et indgreb i de unges muligheder for at deltage i samfunds, fritids, arbejds- og familielivet, og dermed forøge risikoen for skoletræthed og lede ved uddannelsessystemet.

Det er FOAs opfattelse, at der i forbindelse med indførelse en længere og mere varieret skoledag og dermed kortere tid for børnene i SFO og fritidshjem, skal ske en styrkelse af elementer, værdier, pædagogiske principper og aktiviteter som har sit udspring i de historiske erfaringer og det pædagogiske indhold som vi kan hente i fritidspædagogikken.

Da hele skoledagen er undervisningstid kan der naturligvis ikke være tale om fritidspædagogik, men det er vores opfattelse, at børnene vil have gavn af, at elementer fra det fritidspædagogiske virke bringes ind i skoledagen.

Det skal ske for at sikre den mangfoldighed i skolens indhold, der er forudsætningen for, at flere børn i skolen lærer sig flere kundskaber, hvilket netop er fremhævet i bemærkningerne om understøttende undervisning, motion og idræt.

Elementerne fra virksomheden i SFO og fritidshjem kan inspirere til og dermed være en medvirkende forudsætning for tilegnelse af kundskaber og faglighed.

Her har det sociale samvær og fællesskabet haft fokus på sociale normer og værdier som demokrati, respekt for den enkelte, ligestilling og anerkendelse.

Hvis man ikke føler sig tryk eller velkommen, har man svært ved at koncentrere sig om at lære sig noget. Det kræver et socialt miljø der skaber en kultur der bygger på fællesskab, sammenhold og skaber venskaber. Det er en kultur der sætter effektivt ind mod mobning.

Både i den understøttende undervisning og i fagene skal alle opleve succes ved at aktiviteterne er mangfoldige og tilpasset de enkelte børn.

Derfor skal der i den understøttende undervisning ikke være mere fokus på bøgerne, men fagligheden skal i stedet styrkes gennem fokus på det sociale og det praktiske indhold, som også nævnes i den politiske aftale om folkeskolereformen.

Det fremhæves netop at de praktiske/musiske fag skal bidrage til at understøtte den faglige udvikling og folkeskolens øvrige fag herunder særligt dansk og matematik.

I Lovforslaget bestemmes det at børnene skal udøve idræt og bevægelse hver dag.

Det pædagogiske personale i SFO og fritidshjem har haft fokus på aktiviteter omkring idræt og bevægelse ikke kun som noget der styrker motorik og fysik men også som noget, hvor fællesskabet og det sociale frivilligt kan udspille sig.

Det betyder, at børn som ellers har svært ved at kunne indgå i traditionelle idræts og bevægelsesaktiviteter som formel undervisning, også kan profitere af idræt og bevægelse i de uformelle former som præger aktiviteterne i SFO og fritidshjem. Så ikke alene af sundhedspolitiske grunde, men altså også af sociale grunde, er inspirationen fra pædagogisk indhold i SFO og fritidshjem vigtigt for at sikre mangfoldigheden og et fagligt løft i skolen.

Lovforslaget lægger op til, at på alle klassetrin, kan pædagoger og medarbejdere med andre relevante kompetencer inddrages i undervisningen i en understøttende rolle ved at løse opgaver inden for deres kompetence og de pågældendes kvalifikationer i øvrigt.

De vil fx kunne støtte og supplere læreren i de fagopdelte timer og vil kunne varetage understøttende undervisning alene med eleverne. Der vil i sidste tilfælde være tale om opgaver, som ikke i samme omfang kræver lærerens professionskompetence.

Pædagoger og medarbejdere med andre relevante kompetencer tillægges ikke undervisningskompetence under udførelsen af disse opgaver. Det er læreren der har den generelle undervisningskompetence.

FOA er enig i, at det er lærerne der har den generelle undervisningskompetence. Men vi peger på at allerede i dag spiller pædagoger, pædagogmedhjælperne og de pædagogiske assistenter en vigtig rolle i samarbejdet med skolens lærere og andre pædagogiske medarbejdere i skolen.

Pædagogmedhjælperne og de pædagogiske assistenter bidrager allerede i dag med følgende opgaver i fritidsordninger og fritidshjem:

Igangsætning af spil og lege, længere samtale med børn, tegning og ma-
ling, sport og gymnastik, værkstedsaktiviteter, hente børn til og fra skolen,
oplæsning og fortælling, computerspil, madlavning sammen med børnene,
lektielæsning, udflugter, musik, teater, drama, koloni og film og videoproduktion med børnene m.m. (se Allerup, Langager og Robenhagen: SFO under forandring, Danmarks Pædagogiske Universitet, København, 2004)

I en rapport fra Danmarks Evalueringsinstitut fra 2005 er pædagogerne også blevet spurgt om deres aktiviteter i SFO og skole, og svarene bekræfter, at pædagogmedhjælperne og pædagoger udfører de samme aktiviteter

Især pædagogiske assistenter er opmærksomme på idræt og bevægelse, da det netop er et væsentligt element i uddannelsen til pædagogisk assistent.

Endelig skal vi pege på de forsøg, hvor medarbejdere, der kan sammenlignes med pædagogmedhjælperne og pædagogiske assistenter, indgår som undervisningsassistenter, der både kan være støtte for enkelte børn, i forhold til de børn der har det svært, arbejdet med lektiehjælp og det, at være en støtte i forhold til hele klassen.

Der er tale om pædagogiske medarbejdere som vil kunne bidrage til et fagligt løft i folkeskolen og inspirere virksomheden i undervisningstiden med erfaringer, værdier og aktiviteter fra SFO og fritidshjem. Det vil være til gavn for alle børn i folkeskolen og være med til at mindske betydningen af social baggrund i forhold til de faglige resultater.

Til sidst skal nævnes at FOA er positivt stemt for forslaget indhold vedrørende skolens åbning ud mod samfundet og om samarbejdet med idræts og kulturelle foreninger. I dette samarbejde er det oplagt at f. eks. pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter kan byde ind i forhold til at skabe forbindelse mellem skolens kultur og opgave og de lokale foreninger indenfor kultur og idræt mv.

Med venlig hilsen

Jakob Sølvhøj - Formand for Pædagogisk sektor FOA – Fag og Arbejde

Risskov d.10.9.2013

Ministeriet for Børn og Undervisning
Frederiksholms Kanal 25,
1220 København K.

Referencenummer.: 017.77P.391

Høringssvar til: Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Frie Skolers Lærerforening (FSL) takker for muligheden for at afgive høringssvar om ovennævnte udkast til folkeskolereformen.

Selvom loven ikke direkte har relation til det frie skoleområde, så er det åbenlyst, at den vil få endog stor afsmittende virkning på dette. Derfor har vi en række kommentarer til lovforslaget.

Bemærkninger til §1

Vi hilser friheden velkommen. At skolerne kan tilrettelægge undervisningen og skoledagen efter egne overvejelser, har de frie skoler praktiseret med tilfredshed for både lærere, ledere og elever. Vi hæfter os ved, at den fagopdelte undervisning varetages af lærere, mens understøttende undervisning kan varetages af andre personalegrupper. Opdelingen er uhensigtsmæssig da ansvaret, kompetencerne og overblikket fortsat er lærernes:

"Det er lærerens opgave at sikre sammenhæng i undervisningen, og at undervisningen i såvel fag som inden for tiden til den understøttende undervisning leder frem mod de faglige mål for fag og klassetrin. Det er således lærere, der i planlægningen og tilrettelæggelsen af de understøttende undervisningsopgaver, skal sikre sammenhæng med undervisningen i fagene. Planlægningen af den understøttende undervisning foretages i et samarbejde med de pædagoger eller andet relevant personale, der måtte skulle bistå ved eller selvstændigt afvikle og gennemføre de planlagte læringsaktiviteter." (citater fra lovtæksten)

Vi mener, at helhedsskolen, med det nye undervisningsbegreb, skal være tydelige i forholdet mellem kompetencer, ansvar og sammenhæng.

I bemærkningerne (s.24) til loven gentages pædagogernes rolle, som bl.a. tænkes at vedrøre: "elevernes alsidige udvikling og deres trivsel". Talrige undersøgelser (også fra DCUM) har imidlertid fastslået, at relationen ml. lærer-elev er af overordentlig stor betydning for elevernes trivsel og læring. Vi frygter, at kontakten og dermed relationsmuligheden mellem elev og lærer begrænses, hvis pædagoger o.a. fremover skal have en central rolle på dette område.

§1 stk. 1

"Overalt i loven ændres »afgangsprøver« til: »9.-klasseprøver«, »afgangsbevis« til: »bevis«, »afgangsbeviset« til: »beviset« og »afgangsbevisernes« til: »bevisernes"

Denne sproglige ændring bifalder vi, da hovedparten af de frie skoler fører elever til prøver, og disse prøver derfor ikke er forbeholdt folkeskolerne (FSA). Af bemærkninger til forslaget enkelte bestemmelser fremgår det dog, at betegnelsen fortsat indeholder "folkeskolens-". FSL foreslår derfor, at ligesom den sproglige konsekvens af, at prøven ikke er afslutningen på en uddannelse tages til følge (afskaffelsen af forstavelsen "af"), at man på samme måde lader det fremgå, at prøven afslutter 9.klasse på alle prøveførende skoler, og det derfor slet og ret bør hedde: "9.klassesprøven" (uden folkeskolen i ejefald).

Bemærkninger til §4, stk 1.

Bemærkning 2.11 (s. 37)

Bemærkningen taler om en: "stigning i det statslige driftstilskud til frie grundskoler". Skolernes generelle driftstilskud er netop faldende, i realiteten med over 3 % for de frie grundskolers vedkommende i 2014. Herudover skal det bemærkes, at der er sparet 1 procentpoint på tilskuddet til de frie grundskoler hvert år de sidste tre år. Så der er tale om et markant fald i tilskuddet.

Bemærkninger til §5

stk.3.

Fritagelsen fra 2. fremmedsprog ser kun ud til at være muligt fra 7.kl. Kan det passe, at alle elever skal deltage i minimum 2 år, også selvom der kan være elever, som alle parter er enige om ikke magter et 2.fremmedsprog? Vi stiller os undrende overfor dette.

Bemærkninger til §15

FSL mener, det er positivt, at skoleåret måles i timer. Det sætter eleverne i stand til at vide præcis hvor megen undervisning, de har krav på.

Bemærkninger til §16

Bemærkningerne s.56

Bem.: Den understøttende undervisning skal spille sammen med og støtte op om undervisningen i fagene ved at give alle elever mere tid til at indfri de faglige mål for fagene i overensstemmelse med den enkelte elevs behov og forudsætninger. Den understøttende undervisning kræver således som udgangspunkt ikke i samme omfang og intensitet den læreruddannedes særlige professionskompetence som undervisningen. En række af de understøttende undervisningsopgaver i den øvrige del af skoledagen kan ofte med fordel gennemføres af pædagoger og andre med en relevant baggrund.

De frie skoler har en lang og god tradition for lærere med forskellig faglig baggrund, som underviser i skolen. Det er imidlertid en fejlurdering, hvis det handler om, at man skal lave billig skole ved at få "andre" faggrupper ind i skolen. Traditionen med andre faggrupper i undervisningen findes ikke i folkeskolen. Vi finder, at det er vigtigt, at man også i den understøttende undervisning anvender lærere, så der ikke bliver tvivl om, hvem det er der underviser i skolen. Vi finder derfor, at der er tale om en fejlurdering, når forslagsstillerne ikke mener, at den understøttende undervisning kræver "professionskompetence som undervisning". Når denne undervisning netop forudsætter, at læreren kan anvende forskelligartede læringsstile, som samtidig bidrager til at opfylde de faglige mål i den fagdelte undervisning. Pædagoger og andet personale skal være med fra planlægning til evaluering af undervisningen (se fx bem. Til nr.35 § 18,

stk.2), hvorved undervisningskompetencen i realiteten ikke længere er lærernes, men samarbejdets. I praksis er den manglende rollefordeling problematisk.

Bemærkninger til §18 stk 2

"ændres: »klasselæreren og klassens øvrige lærere« til: »det undervisende personale, der er tilknyttet klassen«." vi finder det uklart, hvem det undervisende personale er, hvis ikke lærere. Det samme gælder for §28 stk 1, som først hævder uddannelseskrauet og dernæst ophæver det i indskolingen og for den understøttende undervisnings vedkommende. Det virker påfaldende set i lyset af ambitionen om at al undervisning skal varetages af lærere med linjefagskompetence (eller lignende) i 2020. Endelig er det ikke nogen kvalitetsforøgelse, at der åbnes op for pædagoger som klasselærere – det virker decideret forfejlet.

Bemærkninger til §29 a (gældende §30) Bemærkningerne s.70

"Det er skolelederens ansvar, at medarbejdere alene varetager opgaver, som de er kompetente til."

Det er et udefineret kompetencebegreb, som alene overlades til skolelederens vurdering uden at denne skal kunne begrunde vurderingen i nærmere bestemte objektive kriterier. Det finder vi bemærkelsesværdigt og skævt i forhold til det skærpede kompetence begreb, der anvendes i forhold til lærernes undervisningskompetence.

Bemærkninger til §29 a (gældende §30) bemærkningerne s.71

Listen af opgaver for ikke-læreruddannede er problematisk, fordi relationen mellem elev-lærer i høj grad også handler om det, der ikke er traditionel undervisning. Hvis andet personale end lærerne i stor udstrækning skal varetage social kontakt, praktiske øvelse, eksperimenter o.l. griber det ind i undervisningssituationen som helhed, og efterlader relationen mellem børn og voksne i endnu mere fragmenteret tilstand end tilfældet er i dag.

Med venlig hilsen

Monica Lendal Jørgensen,
næstformand, Frie Skolers Lærerforening
Ravnsøvej 6.
8340 Risskov
2758 1384
mlj@fsl.dk

Undervisningsministeriet
Afdeling for Børn og Grundskole
BGAKSF@uvm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 32698626
CDE@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/29679/CDE

HØRING OVER UDKAST TIL LOV OM ÆNDRING AF FOLKESKOLELOVEN

18. SEPTEMBER 2013

Undervisningsministeriet har ved e-mail af 22. august anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til:

- Forslag til lov om ændring af folkeskoleloven, lov om ungdomsskoler og musikloven og forskellige andre love (Indførelse af en længere og mere varieret skoledag, ny tid til understøttende undervisning, inddragelse af pædagoger i undervisningen, lempelse af holddannelsesreglerne m.v.)
- Forslag lov om ændring af folkeskoleloven (Ophævelse af krav til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse)

Det første lovforslag vedrører indførelse af en længere og mere varieret skoledag, ny tid til understøttende undervisning, inddragelse af pædagoger i undervisningen, lempelse af holddannelsesreglerne m.v. Det andet lovforslag vedrører ophævelse af krav til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse.

Lovforslagene udmønter aftalen af den 13. juni 2013 om et fagligt løft af folkeskolen mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti og Konservative.

Instituttets bemærkninger til de to lovforslag består af følgende:

1. Opsummering af anbefalinger
2. Den menneskeretlige regulering
3. Folkeskolelovens formålsparagraf
4. Særligt vedrørende kønsligestilling
5. Rådet for Børns læring
6. Modersmålsundervisning
7. Dansk som andetsprog

8. Kristendomskundskab

1. OPSUMMERING AF ANBEFALINGER

FOLKESKOLELOVENS FORMÅLSPARAGRAF

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder og imødekomme internationale anbefalinger - at menneskerettigheder indgår i folkeskolens formålsparagraf, således at menneskerettigheder på lige fod med ”åndsfrihed, ligeværd og demokrati” er en del af forberedelsen af eleverne til ”deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.”

SÆRLIGT VEDRØRENDE KØNSLIGESTILLING

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at lovforslagenes ligestillingsvurderinger udbygges og medtager vurdering af behov og virkninger for begge køn, og at ligestillingsperspektivet i højere grad inddrages i udformningen af lovforslagenes bemærkninger.

RÅDET FOR BØRNS LÆRING

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der specifikt i opgavebeskrivelsen for Rådet for Børns Læring indarbejdes et ligestillingsperspektiv på kønsområdet, samt at der i sammensætningen af medlemmer i rådet er en fagekspert for området læring og etniske minoritetsbørn.

MODERSMÅLSUNDERVISNING

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der genindføres modersmålsundervisning for de tosprogede elever, der ikke har adgang til statsfinansieret modersmålsundervisning.

DANSK SOM ANDETSPROG

- Institut for menneskerettigheder anbefaler at tosprogede elever, der har behov for basisundervisning i dansk som andetsprog sikres et minimumstimental på hold eller i klasser.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder, at det indføres i lovforslaget, at undervisning i dansk som andetsprog i folkeskolen – på linje med lovkrav til voksenundervisere i dansk som andetsprog – skal varetages af lærere, der er uddannet til opgaven.

KRISTENDOMSKUNDSKAB

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at faget kristendomskundskab skifter navn til en mere inkluderende betegnelse, som for eksempel religionskundskab.

2. DEN MENNESKERETLIGE REGULERING

En række af FN's menneskeretlige konventioner beskytter retten til uddannelse, der blandt andet skal udvikle respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Dette gælder for eksempel artikel 13 i FN's konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, artikel 29 i FN's konvention om barnets rettigheder og artikel 24 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Derudover har FN's menneskerettighedskomitéer afgivet en række konkrete anbefalinger til Danmark der vedrører børn og unges grunduddannelse generelt, og folkeskolen i særdeleshed.

I 2011 anbefalede FN's Børnekomité blandt andet, at Danmark indarbejder undervisning i Børnekonventionen i det nationale curriculum og udbreder kendskabet til Børnekonventionen i den bredere befolkning gennem f.eks. massemedierne. Denne anbefaling blev givet på baggrund af komiteens bekymring for, at en lav andel af danske skolebørn kender til Børnekonventionen. Desuden anbefalede komitéen, at Danmark udvikler systematiske og vedvarende uddannelsesprogrammer om menneskerettigheder og børns rettigheder for professionelle, der arbejder på børneområdet, som f.eks. dommere, advokater, ansatte i stat og kommuner, herunder lærere, pædagoger, sundhedspersonale og i særdeleshed for børnene selv.¹

I forhold at sikre lige muligheder og forebygge diskrimination i skoler anbefalede FN's Børnekomité i 2011 at Danmark monitorerer og forholde sig aktivt til diskrimination, der i særdeleshed rammer drenge og piger, der tilhører etniske minoritetsgrupper og/eller børn, som har særlige indlæringsvanskeligheder eller er i en særlig sårbar situation.²

Endelig anbefalede Børnekomitéen, at Danmark genindfører modersmålsundervisning for de tosprogede elever, der ikke modtager kommunalt organiseret modersmålsundervisning. FN's Racediskriminationskomité (CERD) anbefalede ligeledes i 2010 Danmark udvider tilbuddet om statsstøttet modersmålsundervisning til at dække

børn fra alle etniske grupper på lige fod med børn fra EU/EØS, Færøerne og Grønland.³

Europarådets Kommission til bekæmpelse af racediskrimination (ECRI) anbefalede i 2012 at Danmark sikrer at lærere uddannes til at undervise i et skolesystem, hvor der er elever med flerkulturelle baggrunde.⁴

På Verdenskonferencen om menneskerettigheder i Wien i 1993 blev alle stater og institutioner opfordret til at indarbejde menneskerettigheder, humanitær folkeret, demokrati og viden om retsstaten i curriculum i alle uddannelser. Siden Verdenskonferencen i 1993 har FN og Europarådet introduceret en række programmer og anbefalinger, der sætter fokus på at støtte staternes indsats for at indarbejde undervisning i menneskerettigheder på nationalt niveau – blandt andet et verdensprogram for undervisning i menneskerettigheder.⁵

Udviklingen repræsenterer en bevægelse fra udelukkende fokus på behovet for undervisning om menneskerettighederne til undervisning og uddannelse, der både i indhold, metodevalg og organisering overholder de deltagendes menneskerettigheder. Undervisning i menneskerettigheder har som mål at udvikle deltagernes kompetence til at kende deres rettigheder og pligter, og til at kunne handle i overensstemmelse med menneskerettighederne.

Denne udvikling fremgår for eksempel af Børnekonventionen samt at FN's Børnekomité's kommentar fra 2001 der vedrører mål med uddannelse af børn og unge. I kommentaren fremhæves, at barnets rettigheder i forbindelse med uddannelse ikke kun er et spørgsmål om adgang til uddannelse men også om indhold, de værdier, der er indlejret i uddannelsesprocesserne, de pædagogiske metoder og det samlede undervisningsmiljø. Samtidig fremhæves det, at konventionens artikler er internt forbundne og gensidigt afhængige, hvilket betyder, at retten til uddannelse for eksempel også skal fortolkes i lyset af princippet om ligebehandling (artikel 2), hensynet til barnet bedste (artikel 3), rettigheder for børn med handicap (artikel 23) og minoritetsbørns sproglige og kulturelle rettigheder (artikel 30).⁶

FN's Generalforsamling vedtog i 2011 FN's erklæring om uddannelse og undervisning i menneskerettigheder, som uddyber forståelsen af menneskerettighedens rolle i undervisning.⁷ Erklæringens artikel 2 (2) definerer undervisning i menneskerettigheder som:

1. Undervisning om menneskerettigheder, hvilket indebærer viden om og forståelse for menneskeretlige normer og principper, for de værdier de bygger på og de mekanismer, der beskytter dem.
2. Undervisning gennem menneskerettigheder, hvilket indebærer undervisning og læring på måder, der respekterer både undervisers og elevers rettigheder.
3. Undervisning til menneskerettigheder, hvilket indebærer at personer bliver i stand til at nyde og udøve egne rettigheder og til at respektere og overholde andres rettigheder.

Europarådets charter for demokratisk medborgerskab og undervisning i menneskerettigheder fra 2010 opfordrer på samme vis medlemsstaterne til at indarbejde undervisning i menneskerettigheder i grundskolens curriculum. Derudover anbefaler charteret, at skolens ledelsesform afspejler og fremmer menneskerettighedsværdier og aktiv deltagelse af elever, lærere og forældre.

3. FOLKESKOLENS FORMÅLSPARAGRAF

Det fremgår af aftalen mellem aftaleparterne bag folkeskolereformen, at den danske folkeskole er blandt de bedste til at udvikle eleverne til aktive medborgere og til at give dem gode sociale kompetencer. Sammen med forældrene skal folkeskolen fremme elevernes alsidige udvikling og dannelse. Der fremgår også, at folkeskolen fremmer elevernes evne til at forstå og deltage i demokratiske processer, og at de er godt rustet til et liv som samfundsborgere i Danmark.

Til sammenligning med den danske folkeskolelov, er menneskerettigheder skrevet udtrykkeligt ind i formålsparagrafferne i både Norge og Sverige.⁸ I Sverige er undervisning i menneskerettigheder desuden en obligatorisk del af læseplanerne for fagene 'samhällskundskab og historie', og i Norge er menneskerettighederne en del af det obligatoriske curriculum i 'samfundskunnskab', historie og norsk. I Finland er menneskerettighederne skrevet ind i målsætningen for bekendtgørelsen om nationale mål i grundskolen og indgår i 'livsåskådningskundskab og temaområdet – kulturell identitet og internationalism'.

'Menneskerettigheder' er ikke nævnt eksplicit i folkeskoleloven. Det er de derimod i friskoleloven, hvor det i § 1, stk. 2, fremgår, at frie grundskoler "efter deres formål og i hele deres virke (skal, red.) forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt

for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene”.

LÆRERE OG LÆRERUDDANNERE OM FORMÅLSPARAGRAFFEN

En større kvalitativ og kvantitativ undersøgelse foretaget af Institut for Menneskerettigheder i efteråret 2012 og foråret 2013 tegner et mindre entydigt billede af, at folkeskolen forbereder eleverne til et liv som samfundsborgere i Danmark hvor de kender deres rettigheder og pligter.

Udredningen viser, at lærerne i folkeskolen kæder folkeskolelovens formålsparagraf sammen med undervisning i menneskerettigheder. De lærere, der indgår i udredningen, fortæller, at menneskerettigheder og ligeværd ”gennemstrømmer” og foregår ”indirekte”, ”lidt ligesom IT”, i hele skolesystemet. De anser menneskerettighederne som en grundsten i det danske demokrati, og for dannelsen i folkeskolen. Men fordi menneskerettighederne kun indgår indirekte i formålsparagraffen, kommer de ofte til kort når de skal formulere krav til egen og elevens viden og færdigheder vedrørende menneskerettigheder.

Udredningen viser også, at flere undervisere på læreruddannelsen vurderer, at der er nogle grupper af studerende, for hvem menneskerettighederne ikke nødvendigvis accepteres som en ramme for forhandling i skolen, samfundet og verden i øvrigt.

Udredningen viser også, at det er vilkårligt, om elever i den danske folkeskole lærer om børns rettigheder, og at menneskerettighederne står svagt i curriculum for både folkeskolen og læreruddannelsen. En stærkere forankring af menneskerettigheder i folkeskolelovens formålsparagraf vil tydeliggøre, at menneskerettigheder udgør en grundsten i det danske demokrati. En præcisering af menneskerettigheder i folkeskoleloven vil endvidere styrke lærerne og skolen som helhed i de didaktiske og pædagogiske valg, de træffer i forhold til elevernes dannelse. Det vil i høj grad også stille krav til lærerne om at dannelsen til aktive samfundsborgere kræver mere end god vilje, men konkrete viden og færdigheder om de menneskeretlige forpligtelser, Danmark har tilsluttet sig nationalt og internationalt.

UNDERSTØTTENDE UNDERVISNING

Af bemærkningerne til lovforlagenes enkelte bestemmelser fremgår, at der ikke opstilles Fælles Mål for den understøttende undervisning. Derimod skal opgaver og læringsaktiviteter i den understøttende undervisning gennemføres med sigte på at opfylde folkeskolens

formålsparagraf, Fælles Mål i fagene samt styrke undervisningsdifferentieringen.

De mange timer afsat til den understøttende undervisning underbygger behovet for at tydeliggøre menneskerettighedernes centrale placering i samfundet. Ved at tydeliggøre menneskerettighederne i formålsparagraffen, sætter folkeskoleloven rammerne for en forståelse blandt elever, forældre og lærere om, at menneskerettigheder er en kerneværdi i det danske demokrati og en del af grundlaget for dannelsen i folkeskolen.

En tilføjelse af menneskerettigheder i folkeskolelovens formålsparagraf vil endvidere styrke forståelsen, at undervisning i menneskerettigheder indgår som tværfagligt element i folkeskolens undervisning.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at menneskerettigheder indgår i folkeskolens formålsparagraf, således at menneskerettigheder på lige fod med ”åndsfrihed, ligeværd og demokrati” er en del af forberedelsen af eleverne til ”deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre”.

4. SÆRLIGT VEDRØRENDE KØNSLIGESTILLING

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at lovforslagene indeholder en ligestillingsvurdering af lovforslagene. Det fremgår således af lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 7 om ligestillingsmæssige konsekvenser for borgerne, at forslaget umiddelbart er kønsneutralt, idet der indføres en længere skoledag for såvel piger som drenge.

Herefter henvises der til, at der foreligger forskningsmæssige indikationer for at antage, at de nye og mere varierede undervisningsformer vil forbedre især drengenes motivation og arbejdsindsats i skolen og dermed også deres faglige resultater. På den baggrund har forslaget efter Undervisningsministeriets opfattelse positive ligestillingsmæssige konsekvenser for drengene i folkeskolen, mens forslaget skønnes at være kønsneutralt i forhold til pigerne.

Instituttet finder anledning til at bemærke, at det i flere undersøgelser er dokumenteret, at drenge præsterer dårligere end piger i folkeskolen, men også at pigerne har større mistrivsel end drengene i folkeskolen. Ligestillingsministeriet har på denne baggrund for nylig udbudt en pulje til ligestillingsprojekter, der skal styrke kvaliteten af folkeskolens

tilbud til drenge og piger ved at tænke køn ind i folkeskolen, således at både drenge og piger får bedre mulighed for at præstere i folkeskolen og dermed bliver bedre rustet til at fortsætte med en ungdomsuddannelse.

Det er instituttets opfattelse, at der bør ske en tydeliggørelse af pligten efter ligestillingslovens § 4 til at indarbejde kønsligestillingsperspektivet i planlægning og forvaltning på alle niveauer, i dette tilfælde på folkeskoleområdet. Alternativt bør der ske en egentlig overvågning af ligestillingsarbejdet på folkeskolens område. Det bør herved inddrages i hvilket omfang en ændring af de rammer, som piger tilsyneladende præsterer godt i dag, må forventes at føre til dårligere resultater for pigerne, når disse rammer ændres, eller om det samlet set vurderes, at begge køn vil trives og præstere godt i de ændrede rammer. Også pigers dårligere trivsel i folkeskolen målt i forhold til drenges trivsel, pigers højere ambitionsniveau og drenges mulige senere indlæringsmodenhed, er forhold, som kan belyses ved en ligestillingsvurdering. Samtidigt er det vigtigt, at der på folkeskoleområdet ikke sker fastholdelse af drenge og piger i gængse kønsstereotyper.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at lovforslagenes ligestillingsvurderinger udbygges og medtager vurdering af behov og virkninger for begge køn, og at ligestillingsperspektivet i højere grad inddrages i udformningen af lovforslagenes bemærkninger.

5. RÅDET FOR BØRNS LÆRING

Det fremgår af lovforslagets punkt 103 (§ 57), at Rådet for Børns Læring blandt andet har til opgave at "vurdere skolens og dagtilbuds evne til at bidrage til at bekæmpe børns negative sociale arv, at øge integrationen ad elever anden etniske baggrund end dansk og at inkludere elever, hvis udvikling kræver særlig hensyntagen eller støtte." Fra et ligestillingsperspektiv savnes en opgavebeskrivelse vedrørende en skoles eller et dagtilbuds evne til at bidrage til at forebygge gængse kønsstereotyper, således at det af § 57 stk. 1 fremgår (tilføjelse understreget):

"Rådet for Børns Læring har til opgave at følge og vurdere samt rådgive undervisningsministeren og social-, børne- og integrationsministeren om det faglige niveau og den pædagogiske udvikling i folkeskolen, ungdomsskolen og i dagtilbud samt om børnenes udbytte af undervisningen og andre læringsaktiviteter. Rådet skal endvidere

vurdere skolens og dagtilbuds evne til at bidrage til at bekæmpe børns negative sociale arv, kønsstereotyper og at øge integrationen af elever med anden etnisk baggrund end dansk og at inkludere elever, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte.”

I forhold til sammensætning af medlemmer i Rådet for Børns Læring i § 57 a, stk. 3. savnes endvidere en fagekspert for området læring og etniske minoritetsbørn. Der er medlemmer i rådet fra f.eks. danske handicaporganisationer, men ingen med faglig kendskab til læring blandet børn med anden etnisk oprindelse end dansk.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der i opgavebeskrivelsen for Rådet for Børns Læring indarbejdes et ligestillingsperspektiv på kønsområdet, samt at der i sammensætningen af medlemmer i rådet er repræsenteret en fagekspert for området læring og etniske minoritetsbørn.

6. MODERSMÅLSUNDERVISNING

Modersmålsundervisning er ikke omfattet af timetalsmodellen for fagene i folkeskolen, da denne undervisning gives på særskilte hold, jf. bekendtgørelse om folkeskolens modersmålsundervisning af børn fra medlemsstater i Den Europæiske Union, fra lande, som er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt fra Færøerne og Grønland.

Det fremgår af artikel 2 sammenholdt med artikel 28 i FN's Børnekonvention, at børn bør have lige adgang til undervisning og uddannelse uden forskelsbehandling af nogen art og uden hensyn til barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling.

Instituttet finder derfor, at adgangen til statsfinansieret modersmålsundervisning bør udvides til også at gælde tosprogede børn, fra andre lande end EU, og lande som er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, samt børn fra Færøerne og Grønland. At modersmålsundervisning - som bemærket i lovforlaget - vil indgå i den understøttende undervisning i skoletiden, forstærker behovet for lige adgang til modersmålsundervisning for alle børn uanset barnets eller forældrenes oprindelse.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der genindføres

modersmålsundervisning for de tosprogede elever, der ikke har adgang til statsfinansieret modersmålsundervisning.

7. DANSK SOM ANDETSPROG

Instituttet finder det er positivt, at det af lovforslaget fremgår, at tosprogede lærere kan inddrages, når undervisningen i dansk som andetsprog er en dimension i den almindelige undervisning. Instituttet bemærker endvidere, at det er positivt, at denne undervisning skal bygge på de tosprogede elevers samlede kompetence, og at dansk som andetsprog fortsat vil kunne organiseres som en del af den almindelige undervisning.

Dansk som andetsprog er et fag uden timetal, og ifølge den gældende bekendtgørelse betyder det, at den undervisning eleven får, beror på en vurdering. Instituttet finder anledning til at bemærke, at det i flere undersøgelser er dokumenteret, at forskning og evalueringer har dokumenteret, at dette er fagets akilleshæl.⁹ Selvom eleverne ifølge lovteksten skal have den undervisning, de har behov for, medfører vurderingen ifølge forskning og evalueringer, at alt for mange tosprogede elever i praksis ikke får den undervisning, de har behov for. Konsekvensen er, at de tosprogede elever, der ikke får den undervisning i dansk som andetsprog som de har behov for, stilles ringere end de øvrige elever.

Ifølge evalueringerne skyldes en udebleven vurdering eller en fejlvurdering både, at elevens lærere ikke er uddannet til at foretage vurderingen, og at lokale prioriteringer på mange niveauer i skolens hverdag medfører, at ressourcerne bliver brugt til andre formål end undervisning i dansk som andetsprog.¹⁰

Det er instituttets opfattelse, at der på baggrund af de mange erfaringer, der er med organisering af dansk som andetsprog fra forsøgs- og udviklingsprojekter, er behov for konkrete organisationsformer, der sikrer tosprogede elever adgang til undervisning i dansk som andetsprog. Således at tosprogede elever sikres adgang til undervisning i dansk som andetsprog på lige fod med at elever, der har dansk som modersmål, har adgang til et minimumstimetal i danskfaget.

I lovforslaget lægges der op til at dansk som andetsprog skal kunne organiseres inden for den tid, der er afsat til understøttende undervisning, og at den understøttende undervisning "kan varetages af såvel lærere som af pædagoger eller andre medarbejdergrupper i kommunens skolevæsen." Den del af dansk som andetsprog, der

foregår som understøttende undervisning kan dermed potentielt blive varetaget af medarbejdere uden formelle kompetencer til undervisning i dansk som andetsprog og derved - modsat intentionen - medføre en forringelse af kvaliteten af undervisningen i dansk som andetsprog.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at det indføres i lovforslaget, at undervisning i dansk som andetsprog i folkeskolen – på linje med lovkrav til voksenundervisere i dansk som andetsprog – skal varetages af lærere, der er uddannet til opgaven.

Instituttet bemærker, at spørgsmål om elever, der ved optagelse i folkeskolen ikke har tilstrækkeligt dansk til at kunne deltage i den almindelige undervisning og derfor har brug for basisundervisning i dansk som andetsprog, ikke nævnes i de bemærkninger, der er til organiseringen af dansk som andetsprog i lovforslaget. Instituttet er bekendt med at mange kommuner de seneste år har undladt at tilbyde undervisning på basishold, men har placeret elever i almindelige klasser med ganske få støttetimer i dansk som andetsprog. Instituttet er samtidig ikke bekendt med evalueringer, der viser noget om konsekvensen af denne bekymrende praksis.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at tosprogede elever, der har behov for basisundervisning i dansk som andetsprog sikres et minimumstimetal på hold eller i klasser.

8. KRISTENDOMSKUNDSKAB

Af timetalsmodellen fremgår det, at hver elev i løbet af sit skoleforløb fra børnehaveklassen til 9. klasses trin kommer til at modtage kristendomskundskab hen ved 300 timer. Det centrale kundskabsområde for faget er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom. Af folkeskoleloven fremgår, at undervisningen på de ældste klasses trin desuden skal omfatte fremmede religioner og andre livsanskuelser. Af § 6 i folkeskoleloven fremgår endvidere, at et barn kan fritages fra undervisningen i Kristendomskundskab, såfremt en ansøgning om fritagelse opfylder en række krav.

Da undervisningen i faget også omhandler andre religioner og livsanskuelser, er det instituttets opfattelse, at faget bør ændre navn til religionskundskab. Derved betegner fagets navn i højere grad det faktiske indhold, inklusiv det centrale kundskabsområde for faget, der er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom.

En ændring af fagets navn vil potentielt kunne mindske eventuelle religiøst begrundet anmodninger om fritagelse fra folkeskolens undervisning.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at faget kristendomskundskab skifter navn til en mere inkluderende betegnelse, som for eksempel religionskundskab.

Der henvises til journal nr. 017.77P.391.

Venlig hilsen

Cecilia Decara
PROJEKTLEDER

¹ Se den seneste rapport her: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcs56.htm>
Besøgt 16-09-2013.

² Ibid

³ FN's Racediskriminationskomité CERD/C/DNK/CO/18-19, pp. 4-5.

⁴ Europarådet ECRI-rapport om Danmark (22. maj 2012)

<http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/country-by-country/denmark/DNK-CBC-IV-2012-025-DNK.pdf> Besøgt 16-09-2013.

⁵ <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Education/Training/Pages/HREducationTrainingIndex.aspx> Besøgt den 9-9-2013.

⁶ Committee on the Rights of the Child (2001): General Comment No 1.

⁷ General Assembly (2011) Resolution adopted by the General Assembly, 66/137, Annex. United Nations Declaration on Human Rights Education and Training, 19-12-2011, art. 2. (Oversat og refereret til som FN's Erklæring om uddannelse og undervisning i menneskerettigheder).

⁸ Opplæringsloven (2008) (norsk skolelov), § 1-1. Findes på

[http://www.lovdatabasen.no/cgi-wifw/wifwtdles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/tl-19980717-061-001.html&emne=\(\(%20LOV -1998-07-17-61%20I%20\(TITT,DATE\)\)%20%2b%20\(%201-1%20I%20PARA %20\)\),%20\(%20LOV -1998-07-17-61-%a71-1\)&](http://www.lovdatabasen.no/cgi-wifw/wifwtdles?doc=/app/gratis/www/docroot/all/tl-19980717-061-001.html&emne=((%20LOV -1998-07-17-61%20I%20(TITT,DATE))%20%2b%20(%201-1%20I%20PARA %20)),%20(%20LOV -1998-07-17-61-%a71-1)&)

Besøgt 21-06-2013; Skollag (2010)(svensk skolelov):

<http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/>

Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/?bet=2010:800.

Besøgt 21-06-2013; Basic Education Act (1998) 628/1998 English (finsk skolelov):

<http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1998/en19980628?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=school> Besøgt 21-06-2013. (svensk skolelov):

http://www.riksdagen.se/sv/DokumentLagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/?bet=2010:800 Besøgt 21-06-2013; Basic Education Act (1998) 628/1998 English (finsk skolelov):

<http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1998/en19980628?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=school> Besøgt 21-06-2013.

⁹ B. Kristjánsdóttir, *Evas skjulte børn, Tosprogede børn i nationalcurriculet*, Ph.d.

afhandling, Danmarks Pædagogiske Universitet, 2006; J. Saarup m.fl. *Evaluering af dansk som andetsprog i folkeskolen*; CVU København & Nordsjælland 2004 og

Danmarks Evalueringsinstitut, *Undervisning af tosprogede elever i Folkeskolen*, EVA 2007.

¹⁰ Se f.eks. : *Undervisning af tosprogede elever i Albertslund Kommune*, Complexitet, 2010.

38

Liz Nyman Lausten

Fra: Eva Sonne <ESO@ast.dk>
Sendt: 17. september 2013 14:52
Til: BGAKSF
Emne: Høringssvar - folkeskolereform

På vegne af Klagenævnet for Specialundervisning skal jeg meddele, at nævnet ikke har nogen bemærkninger til de 2 lovudkast vedrørende et fagligt løft af folkeskolen.

Venlig hilsen

Eva Sonne
Fuldmægtig
Sekretariatet for Klagenævnet for Specialundervisning

Dir. tlf.: 33 41 12 59
Mail: ESO@ast.dk

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Amaliegade 25, Postboks 9080
1022 København K, www.ast.dk
Mail: ast@ast.dk, Tlf.: 33 41 12 00
Åbningstid: 9.00-15.00 alle hverdage

*Fortrolige og personlige oplysninger
skal sendes til sikkermail@ast.dk*

Undervisningsministeriet
 Afdeling for Børn og Grundskole
 Frederiksholmskanal 26
 1220 København K

Høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om folkeskole, ungdomsskole, musikskole og forskellige andre love

Hermed fremsendes KL's høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om folkeskole, ungdomsskole, musikskole og forskellige andre love (Indførelse af en længere skoledag, ny tid til understøttende undervisning, inddragelse af pædagoger i undervisningen lempelse af holddannelsesreglerne m.v.) samt til forslag til Lov om ændring af folkeskoleloven (Ophævelse af krav til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse).

Folkeskolen er den mest betydningsfulde institution i det danske uddannelsessystem. I et samfund i rivende udvikling er det derfor helt nødvendigt, at folkeskolen er i front med at udvikle læring og undervisning, så alle elever får kompetencer til at videreudanne sig og til et liv som aktive og demokratiske borgere. Det betyder, at alle elever skal lære mere i folkeskolen. Flere undervisningstimer er ikke nok i sig selv. Eleverne skal møde en anden skoledag med varierede og nye læringsaktiviteter, som motiverer eleverne, så de lærer mere. Forskning viser, at elever lærer mere i løbet af skoledagen, når:

- eleverne har tydelige læringsmål for deres faglige og personlige udvikling, og når de er i hyppig dialog med en lærer om deres resultater og indsats,
- eleverne træner selv (arbejder individuelt), og når de arbejder sammen med andre,
- eleverne arbejder med praktiske og eksperimenterende aktiviteter i og uden for skolen,
- eleverne bliver passende udfordret i forhold til deres niveau og kapacitet, så de hele tiden lærer mere.

KL bakker op om den nye folkeskolereform, som regeringen har aftalt med Venstre og Dansk Folkeparti.

Den 18. september 2013

Sags ID: SAG-2013-05139

Dok.ID: 1731480

email kl@kl.dk

Direkte 3370 3370

Mobil

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 1/4

Hvis udviklingen, hvor knapt hver sjette elev forlader folkeskolen uden de basale færdigheder til at læse og regne, skal vendes, så er der behov for en helt ny skoledag. KL hilser derfor velkomment, at der er indgået et ambitiøst forlig for folkeskolen.

Danmark har en god folkeskole i dag, men der er brug for et kvalitetsløft for alle elever. Det er positivt, at der lægges op til en længere og mere varieret skoledag for alle elever, og at der kommer fokus på mål for elevernes faglige og personlige udvikling og på, at kommunerne skal følge op på, hvordan det går.

Det er også meget vigtigt, at pædagoger og andre faggrupper i højre grad bidrager til elevernes læring i undervisningen i et samarbejde med lærerne, og at skolen får mulighed for at åbne sig op mod omverdenen, så der kan samarbejdes med blandt andet musikskoler, billedskoler, forenings- fritidsliv og ungdomsuddannelser. Lærere, pædagoger og andre faggrupper har et fælles ansvar for elevernes læring, udvikling og trivsel, og det er vigtigt, at dette samarbejde foregår ligeværdigt.

Sammenhængen mellem folkeskolen og dagtilbud samt sammenhængen mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne er vigtig. KL forventer, at der i forbindelse med reformen af erhvervsuddannelserne og vejledningsområdet vil blive taget stilling til indholdet i 10. klasse, så det afspejler intentionerne i den foreliggende ændring af folkeskoleloven.

Det er positivt, at der på regelforenklingsområdet i lovforslaget er fremsat en række forslag til ændringer, som imødekommer de ønsker, KL har fremsat i forbindelse med droftelserne om afbureaukratisering.

I forbindelse med forslag til Lov om ændring af folkeskoleloven (Ophævelse af krav til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse) finder KL det positivt, at der allerede nu lægges op til, at den frivillige del af den understøttende undervisning gøres obligatorisk, og at rammerne for aktiviteterne ikke indeholder præcisering af timetal.

KL's bemærkninger til lovforslaget

KL har en række bemærkninger til det nærmere indhold i lovforslagene, som fremgår af nedenstående.

KL havde gerne set en samlet reform, der træder i kraft i august 2014. Overgangsordningen med frivillig deltagelse i lektiehjælp og faglig fordybelse betyder, at det kan være en udfordring at organisere skoledagen.

KL må konstatere, at planlægningen bliver uhensigtsmæssig både pædagogisk, praktisk og administrativt, når forældre/elever kan til- og fravælge lek-

tiel hjælp og faglig fordybelse på daglig basis. Bestemmelsen om frivillighed på daglig basis betyder, at eleverne skal tilbydes SFO, hvis de ikke tager imod tilbuddet om lektiehelp og faglig fordybelse. Det gør det nødvendigt at planlægge med både et skoletilbud og et SFO/fritidstilbud. Det betyder, at der må planlægges med en overkapacitet, der kan medføre en merudgift for kommunerne. KL ønsker derfor, at valget foretages for et skoleår ad gangen. Samtidig skal det bemærkes, at det planlægningsmæssigt bør være sådan, at den frivillige lektiehelp og faglige fordybelse kan placeres så det passer ind i skoledagen og ikke, som det fremgår af lovforslaget alene i eftermiddagstimerne.

Lovforslaget kan rejse tvivl om kommunens befordringsforpligtelse i forbindelse med den frivillige lektiehelp og faglige fordybelse i overgangsperioden. Dette spørgsmål må afklares inden ikrafttrædelsen.

Endvidere har overgangsordningen den konsekvens, at det er vanskeligt at organisere skoledagen, så der bliver tid til understøttende undervisning. Baggrunden er, at forholdet mellem undervisning i folkeskolens fag og den understøttende undervisning i den obligatoriske del ikke er hensigtsmæssig i perioden. Dette gælder især på 4. til 6. klassetrin.

Der er en forenkling af rammerne for elevernes timetal i lovforslaget. Samtidig lægges der op til styring på mål og resultater. KL ser derfor gerne, at skolerne i højere grad får frihed til selv at fastlægge fagrækken under ansvar for de nationale mål.

KL mener, at pædagoger og andre faggrupper i højere grad skal bidrage til elevernes læring i undervisningen i et samarbejde med lærerne. KL ser derfor gerne, at der i § 29 a tilføjes, at andet personale med relevante kvalifikationer kan varetage opgaven. I forbindelse med dette samarbejde vil KL præcisere, at skolens leder har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed.

I forbindelse med sammensætningen af skolebestyrelsen, har kommuner med fritidshjem en udfordring. For at inddrage fritidshjemmen på lige fod med skolefritidsordningen, vil det være hensigtsmæssigt, hvis kommunalbestyrelsen kan beslutte, at en daglig leder af et dagtilbud deltager uden stemmeret i skolebestyrelsens møder. Samtidig vil det være hensigtsmæssigt, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at en af de to pladser der kan tildeles eksterne repræsentanter, kan besættes med en repræsentant for det samarbejdende dagtilbud.

Det er vigtigt, at der bliver mulighed for at etablere et tæt samarbejde mellem skolebibliotek og folkebibliotek. Muligheden for dette samarbejde er ikke indarbejdet i lovforslaget, og det fremgår samtidig af bemærkningerne,

at der ikke længere vil være adgang til dispensation i henhold til § 55. Kommunerne har brug for denne mulighed. Flere kommuner planlægger at gå i gang med dette samarbejde for at anvende ressourcerne bedst muligt og for at skabe bedre rammer for elevernes læring.

I forbindelse med opfølgningen på aftalerne om kommunernes økonomi har behovet for, at kommunerne kan etablere internationale klasser eller skoler, været drøftet. Denne mulighed fremgår ikke af lovforslaget. KL finder, at denne mulighed skal indarbejdes i den endelige lov.

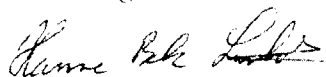
KL mener, at det er positivt, at skoleåret kan planlægges lokalt. KL tager til efterretning at skoleåret starter den 1. august, men finder ikke, at der er brug for at loven præciserer, hvornår elevernes sommerferie skal starte.

KL mener, at det i forbindelse med udvidelsen af formandsskabet for Rådet for børns læring skal sikres, at formandsskabet får en repræsentant for kommunerne, udpeget af KL.

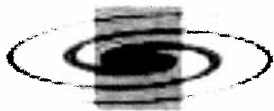
KL tager forbehold for de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget, da det fremgår af lovforslaget at dette punkt udestår.

KL's bestyrelse har ikke haft mulighed for at behandle høringssvaret. Behandlingen vil finde sted torsdag den 19. september. KL vil eventuelt fremsende et supplement til høringssvaret herefter.

Med venlig hilsen

Hanne Bak Lumholt

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

Afdeling for Børn og Grundskole

Vedr. CVR nr.: 20-45-30-44
Sagsnr. 017.77P.391

16. september 2013

*Høringssvar vedr. høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven
og forskellige andre love*

Landsforeningen er grundlæggende positiv overfor den nye reform af folkeskolen.

Især hilser vi lovforslagets intentioner om en mere åben skole velkomment i forsøget på at indfri målene: nemlig at alle børn unge får mulighed for at udfolde deres talenter og blive så dygtige, de kan, uagtet social baggrund. Landsforeningen tror på, det bedst vil kunne ske ved at aktivere alle kræfter omkring børn og unge ved at skabe frugtbare samarbejder i partnerskaber på tværs af institutioner, hvor det er den unge, som er i centrum.

Partnerskaber

Landsforeningen bifalder især de nye tværgående initiativer: understøttende undervisning, nye valgfag, partnerskaber i et bredere perspektiv både horisontalt og vertikalt, brug af mange forskellige undervisningserfaringer og –komptencer, samt en anerkendelse af de ikke målsatte folkeskolefag, der nu kan blive dokumenteret på afgangsbrevet.

Udfordringerne (ikke mindst i udskoling og overgangen til ungdomsuddannelse) kræver andre perspektiver og nye samarbejdspartnere, som vi netop i vores forenings 10. klasseskoler har mange gode erfaringer med samt viden om landet over.

Fælles ledelse mellem 10. kl. og ungdomsskolen

Landsforeningen er rigtig glade for, at forslaget ikke mindst tager sit afsæt i nogle af de gode erfaringer, med fælles ledelse af 10. klassecenter og ungdomsskoler. Det giver rigtig god mening og fungerer i praksis. I bedste scenarie kan man endda forestille sig, at ambitiøse kommuner etablerer overbygningsskoler.

Vi anerkender derfor i høj grad, at det i en række tilfælde kan give mening at have fælles ledelse, der dækker flere aktører.

Nye valgfag i 7.-9. klasse

Landsforeningen støtter udvidelsen af valgfagsrækken i 7.-9. klasse herunder, at de valgfag som i dag tilbydes i 10. klasse også vil kunne tilbydes eleverne i 7.-9. klasse. Det bør være oplagt lokalt at inddrage de erfaringer og den viden de kommunale 10. klasseskoler besidder på dette område.

Rådet for børns læring

Landsforeningen kan tilslutte sig, at det nuværende skoleråd ændres.

Med den række af nye opgaver, ansvar og forpligtelser, som reformen nu åbner for og ønsker sig er det rigtigt at ændre rådets sammensætning.

Et konkret forslag kunne tillige være, at rådet udover "børn" også får et "unge"-perspektiv og fokus. Et mere retvisende navn vil efter vores opfattelse være: Rådet for børn og unges læring.

Afslutningsvis skal landsforeningen understrege, at vi hele vejen igennem - nu som før - er indstillet på at bakke helhjertet op omkring de politiske ønsker om en ny, anderledes og mere åben skole, således at børn og unges læring og overgang til ungdomsuddannelse forbedres.

Vi indgår meget gerne konstruktivt i det konkrete arbejde med den videre implementering af lovens intentioner og indhold.

Med venlig hilsen

Henning Rasmussen
Formand

De private sociale tilbud

Emdrupvej 115 A 5. etage
2400 København NV

Tlf. nr. +45 7023 3400
E-mail: los@los.dk
CVR nr. 15906987

www.los.dk

Undervisningsministeriet
Afd. for Børn og Grundskole

Emdrup 16. 9. 2013

Vedr.: Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love.

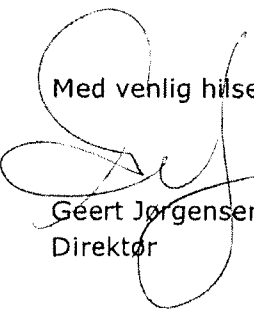
LOS- De private sociale tilbud, takker for muligheden for at komme med bemærkninger til **forslag om ændringer af folkeskoleloven**.

Generelt er LOS positiv overfor forslaget til den nye folkeskolelov.

LOS kan se et problem i den **tvungne lektiehjælp**. Ved tvungen lektiehjælp risikerer man, at de fagligt og sociale stærke elever tager ressourcerne fra de svage elever.

Omvendt kan LOS også se et problem i, at **lektiehjælpen bliver frivillig**. Ved frivillig lektiehjælp er der stor risiko for, at de meget svage elever vælger lektiehjælpen fra. LOS foreslår derfor, at skolen, i samråd med forældremyndighedsindehaveren, kan pålægge eleven at modtage lektiehjælp.

Med venlig hilsen

Geert Jørgensen
Direktør

Landsforeningen af Ungdomsskoleledere
 Undervisningsledernes Hus
 Frederiksborggade 5A, 1 - 1360 København K.
 Tlf. 33 93 21 19 - e-mail lu@lus.dk

Undervisningsministeriet
 Afdeling for Børn og Grundskole

København, den 17. september 2013

Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven, lov om ungdomsskoler og musikloven og forskellige andre love / sagsnr. 017.77P.391

LU sender hermed sit høringssvar til ovenstående lovforslag.

Det skal generelt bemærkes, at LU støtter lovforslagets intentioner om udvikling af skoleområdet med henblik på at fremme elevernes udvikling, dannelse, kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og lysten til at lære mere. Ikke mindst de foreslåede forpligtende samarbejder mellem folkeskolen og ungdomsskolen vil efter foreningens opfattelse kunne bidrage positivt til denne udvikling.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser:

§ 1, punkt 55

LU er bekymret for, at en fælles bestyrelse for en folkeskole og ungdomsskole i praksis vil blive u hensigtsmæssig for begge skoleformer.

LU forudsætter, at hovedreglen også fremover vil være, at alle kommunens folkeskoler som hidtil vil være lokalt forankrede i nærmiljøet. I modsætning til folkeskolen er der normalt kun én ungdomsskole i kommunen, der dækker hele kommunen og ikke blot et enkelt skoledistrikt el.lign. Ungdomsskolens rolle som den kommunedækkende skole kan derfor ikke sammenlignes med de enkelte folkeskoler i kommunen.

Hvis der kommer en generel hjemmel til, at kommunalbestyrelsen frit kan beslutte at etablere en fælles bestyrelse for en lokalt forankret folkeskole og en ungdomsskole, der dækker hele kommunen, er det foreningens opfattelse, at såvel bestyrelsens arbejde som ledelsen af begge skoler bliver meget kompleks. Dette skyldes, at folkeskolen helt naturligt vil have fokus på de indskrevne elever og disses forældre, hvorimod ungdomsskolen forudsættes at have fokus på sociale, faglige og kulturelle indsatser rettet mod grupperinger af unge og ungemiljøer i alle hjørner af kommunen.

Sondringen i lovforslaget, som medfører, at medlemmer af den fælles bestyrelse, der hidrører fra henholdsvis ungdomsskolen og folkeskolen, træffer beslutninger, der alene har betydning for henholdsvis ungdomsskolens og folkeskolens virksomhed, er efter foreningens opfattelse uholdbar i praksis.

Foreningen stiller sig uforstående over for en konstruktion, hvor man etablerer en fælles bestyrelse, der ikke træffer fælles beslutninger. Efter foreningens opfattelse er det en grundlæggende forudsætning for ethvert bestyrelsesarbejde, at alle bestyrelsesmedlemmer er lige og har lige ansvar for bestyrelsens beslutninger inden for virksomhedens samlede drift. En afgrænsning i bestyrelsesmedlemmers indflydelse og ansvar til enkeltområder vil efter foreningens opfattelse være i strid med sædvanlig praksis for bestyrelsesarbejde og samtidig udhule fællesskabsfølelsen i bestyrelsen.

Med mindre der bliver tale om etablering af et kommunedækkende ungecenter under enten folkeskole- eller ungdomsskoleloven, der eksempelvis indeholder kommunens samlede 10.klassetilbud og ungdomsskoletilbud, vil LU anbefale, at der ikke bliver hjemmel til at etablere en fælles bestyrelse for en folkeskole og ungdomsskole. Bestyrelsen for et sådant kommunedækkende ungecenter bør efter foreningens opfattelse i øvrigt træffe fælles beslutninger om hele centrets drift.

Det er endvidere foreningens opfattelse, at der i bestyrelsen bør være repræsentanter for kommunalbestyrelsen, således at der er en tæt kontakt mellem repræsentanter for den politiske ledelse af kommunen og ungecentret.

§ 1, punkt 81

Det er foreningens opfattelse, at den daglige leder af en ungdomsskole, som har fælles ledelse med en folkeskole, skal deltage i skolebestyrelsens møder uden stemmeret med henblik på at sikre kommunikationen mellem bestyrelsen og ungdomsskolen.

§ 1, punkt 107

Det er foreningens opfattelse, at Uddannelsesforbundet, der repræsenterer lærerne i ungdomsskolen, bør være repræsenteret i Rådet for Børns Læring på lige fod med de øvrige organisationer.

§ 2, punkt 1

Foreningen ser meget positivt på forslagets forpligtende samarbejder mellem folkeskolen og ungdomsskolen.

§ 2, punkt 4

Der henvises til foreningens bemærkninger til lovforslagets § 1, punkt 55.

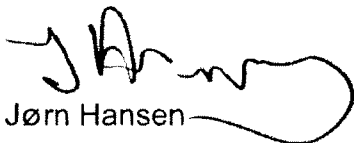
§ 2, punkt 7

Foreningen støtter, at der blot fastsættes et minimum på 7 medlemmer i ungdomsskolebestyrelsen.

Efter foreningens opfattelse skal kommunalbestyrelsen som hidtil være repræsenteret i ungdomsskolebestyrelsen. Ungdomsskolen er bl.a. kendetegnet ved, at den hurtigt kan sætte ind, hvis der opstår et akut behov for en indsats på ungeområdet i kommunen. Det er derfor af stor vigtighed, at der fortsat er den direkte og tætte kontakt mellem ungdomsskolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen, så der kan træffes beslutninger uden unødvendige forsinkelser.

LU har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jørn Hansen', written over a horizontal line.

Jørn Hansen
Formand

Mail sendt til BGAKSF@uvm.dk

Hørings svar vedrørende "Forslag til ændring af Lov om folkeskoleloven,...."

LO har modtaget "Forslag til ændring af folkeskoleloven, lov om ungdomsskoler og musikloven og forskellige andre love" i høring.

LO har tidligere, bl.a. ved indgåelsen af forliget om folkeskolereformen i foråret, udtalt sig meget positivt om de centrale elementer i folkeskolereformen (styrket faglighed, øget timetal, mv.), hvoraf en stor del nu er udmøntet i det konkrete lovforslag.

LO støtter de forbedrede rammer for at skabe nye faglige sammenhænge i skolen ved såvel at inddrage flere medarbejdergrupper som undervisere, gennem nye valgfag i de ældste klasser, partnerskaber med foreninger m.v. uden for skolen, etc.. LO finder, at dette bør følges op med konkrete udviklingsprojekter og en systematisk spredning af de erfaringer, der nu høstes.

LO vil pege på følgende konkrete elementer i det fremlagte lovforslag:

Nydannelsen i § 1 stk. 34, den "understøttende undervisning" giver mulighed for bl.a. at åbne skolen ud i mod det omgivende samfund - Det vil kræve en målrettet indsats for at sikre, at det ikke alene bliver nye bedre rammer, men at man også i de enkelte kommuner fylder indhold i rammerne – ikke mindst inden for den understøttende undervisning

Det er væsentligt for LO, at der i den understøttende undervisning ikke bliver tale om endnu mere "boglighed", men at fagligheden styrkes gennem fokus på det sociale og det praktiske indhold, som også nævnes i den politiske aftale om folkeskolereformen. De praktiske/musiske fag skal bidrage til at understøtte den faglige udvikling og folkeskolens øvrige fag fremgår det af aftalen.

LO mener på den baggrund, at der i forbindelse med indførelse en længere og mere varieret skoledag skal ske en styrkelse af elementer, værdier, pædagogiske principper og aktiviteter, som kan hente værdifulde erfaringer og praksisser fra bl.a. det fritidspædagogiske område.

I § stk. 68 nævnes inddragelsen af andet personale end lærere til at varetage den understøttende undervisning. Sådant personale vil fx kunne støtte og supplere læreren i de fagopdelte timer og vil kunne varetage understøttende undervisning alene med eleverne. Der vil i det sidste tilfælde være tale om opgaver, som ikke i samme omfang kræver lærerens professionskompetence. Pædagoger og medarbejdere med andre relevante kompetencer tillægges dermed ikke undervisningskompetence under udførelsen af disse opgaver. LO støtter, at det fortsat er lærerne, der har den generelle undervisningskompetence. Men allerede i dag spiller pædagoger, pædagogmedhjælperne

og de pædagogiske assistenter en vigtig rolle i samarbejdet med skolens lærere og andre pædagogiske medarbejdere i skolen og kan dermed også i fremtiden bidrage med væsentlige elementer i den nye folkeskole.

I forbindelse med den understøttende undervisning foreslår LO endvidere, at det i bemærkningerne til § 1 stk. 34 fremgår, at understøttende undervisning blandt andet skal bidrage til et løft af undervisningen for de børn, der, som følge af særlige vilkår, ikke har gode forudsætninger for at lære i forbindelse med ordinær fag- og klasseundervisning.

Kravet om opfølgning og udvikling af indholdet i den nye reform gælder også det nye fag "håndværk og design", som LO (§ 1 stk. 9) vurderer som én af hjørnestenene i at kunne skabe bedre sammenhæng specifikt mellem folkeskolen og erhvervsuddannelserne. LO vil med interesse følge udviklingen af de nye mål for faget.

Som led i dette ser LO også med tilfredshed, at der udarbejdes et koncept for etablering af de nye valgfag (bemærkninger til § 1, stk. 18).

De nye rammer for 9. klasses prøverne, der nu bliver lagt, må også udvikles markant det kommende år – såvel i form som indhold – som del af en samlet udvikling af folkeskolens udskoling og overgangen til ungdomsuddannelserne. Sammenhængen mellem vejledning, uddannelsesparathedsvurdering og prøveformer er et centralt felt for at sikre eleverne en god overgang til ungdomsuddannelse og bør prioriteres højt.

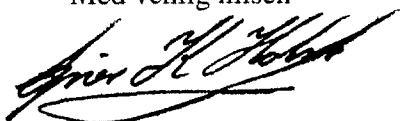
LO vil foreslå, at det af bemærkningerne til § 1 stk. 89 tydeligt fremgår, at skole-hjem samarbejdet betyder, at skolen skal samarbejde med både biologiske forældre og plejeforældrene eller kontaktpædagogen, når der er tale om børn, der ikke bor hjemme.

LO finder det derimod helt uforståeligt, at det i § 1 stk. 107 foreslås at fjerne arbejdsmarkedets hovedorganisationer fra "Rådet for børns læring" (det, der i dag hedder Rådet for evaluering og kvalitetssikring, og hvor LO og DA har plads). LO vurderer, at den foreslåede repræsentation afspejler folkeskolens centrale "interne" (elever, ansatte, forældre) interesser, men finder det i skarp modstrid med lovens (og reformens) øvrige intentioner, at man nu vil afskære arbejdsmarkedets parter fra at indgå i rådets arbejde.

Forslaget udelukker parterne fra det arbejdsmarked, som vil være et afgørende element i at få realiseret visionen om en folkeskole med meget bedre kontakt til det omgivende samfund (og herunder ikke mindst til virksomheder, arbejdspladser, mv.).

LO vil foreslå, at Rådet for Børns læring udvides fra 17 til 19 medlemmer, og at DA og LO får plads i rådet igen.

Med venlig hilsen

Ejner K. Holst

Landssamrådet af PPR-chefer

Høringsvar over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven (indførelse af en længere skoledag mv.)

18. september 2013

Chefpsykolog Jan Kirkegaard
PPR og Specialpædagogik
Grøndalsvej 2
Postboks 4069
8260 Viby J

Telefon:
8940 2000
Telefon direkte:
8940 1310
Telefax:
8940 3694

E-post:
jki@aarhus.dk

Indførelsen af en længere og mere varieret skoledag, med ny tid til understøttende undervisning, giver skolerne en række nye redskaber til at komme udsatte, sårbare og mindre læringsparate elever i møde.

Landssamrådet af PPR-chefer vurderer, at kommunerne og de enkelte skoler med lovforslaget, får andre muligheder for at inkludere elever i fællesskaberne og styrke forudsætningerne for læring og trivsel.

Landssamrådet finder endvidere, at den opblødning af holddannelsesreglerne der lægges op til i forslaget, kan være med til at sikre en målrettet pædagogisk indsats, der understøtter læring og udvikling for den enkelte. Det er dog væsentligt at påpege de potentielle ekskluderende processer permanent niveaudeling kan udgøre for den enkelte elev. Landssamrådet ser derfor frem til den evaluering vedr. effekten og brugen af holddannelse på skolerne, (lovforslagets § 1, nr. 61 (§25a)).

I lovforslaget afsættes midler til et treårigt forsøgs- og udviklingsprojekt, som skal udvikle nye undervisningsmetoder til dansk og matematik, der udfordrer alle børn og gør undervisningen mere relevant. For at sikre en tidligere indsats for ordblinde og talblinde elever udvikles test til talblindhed til brug for skolerne, ligesom der i 2015 vil blive en ordblindetest tilgængelig for indskolingselever. De nævnte tiltag vurderes at være væsentlige bidrag i skolernes bestræbelser på at inkludere og undervise børn med skriftsproglige vanskeligheder samt talblindhed.

Lovforslagets fokus på at sikre, at alle børn får et bedre fagligt udbytte uanset deres baggrund, forudsætter, udover en længere og mere varieret skoledag, også et generelt kompetenceløft af lærere, pædagoger og ledere. Landssamrådet af PPR-chefer vil i den forbindelse gerne henlede opmærksomheden på de kompetencer der findes i PPR rundt om i landets kommuner. PPR, kan med de specialiserede kompetencer der findes her, medvirke til at give lærere, pædagoger og ledere det kompetenceløft der er behov for. Samtidig er der behov for, at andre aktører, der med åbningen kan varetage en del af understøttende undervisning, også bliver kvalificerede til at løse de pædagogiske opgaver. Kun med et solidt fagligt fundament blandt hele sko-

Landssamrådet af PPR-chefer

lens personale, sikres målsætningen om at bryde den negative sociale arv og sikre udvikling og trivsel for alle børn.

PPR er med til at sikre børns læring og trivsel, ikke kun for børn med særlige behov, men for alle børn fra 0-18 år. Som bærer af viden om 0-6 års området, skolen, og overgangen fra skolen til ungdomsuddannelse, kan PPR, med fokus på inkluderende processer og tidlig indsats, være med til at sikre trygge og sikre overgange – og en god og sammenhængende hverdag for alle børn.

Væsentligheden i at understøtte børns læring, udvikling og trivsel i et sammenhængende 0-16 års perspektiv, fremgår endvidere af lovforslagets § 57 vedr. nedsættelse af Rådet for Børns Læring.

Landssamrådet af PPR-chefer, stiller sig gerne til rådighed som repræsentanter i Rådet. Repræsentation af PPR kan bibringe Rådet viden og indsigt omkring inklusion af børn, der har behov for særlig hensyntagen eller støtte.

Landssamrådet af PPRchefer hilser gennemførelsen af de nye tiltag til fagligt løft af folkeskolen velkomment, idet lovforslaget rummer værdifulde værktøjer til fortsat udvikling og styrkelse af folkeskolens inkluderende fællesskaber.

Med venlig hilsen

Jan Kirkegaard
Formand for Landssamrådet af PPR-chefer

Undervisningsministeriet

St. Kongensgade 45
1264 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

2. september 2013

Med brev af 21. august 2013 (Sags nr. 017.77P.391) har Undervisningsministeriet sendt udkast til lov om ændring af lov om folkeskolen, ungdomsskoleloven, musikloven og forskellige andre love (Indførelse af en længere og mere varieret skoledag, ny tid til understøttende undervisning, inddragelse af pædagoger i undervisningen, lempelse af holddannelsesreglerne m.v.) samt udkast til lov om ændring af folkeskoleloven (Ophævelse af krav til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse) i høring med svarfrist den 18. september 2013.

10. kontor

J.nr.: 2013-5000-43

Rigsrevisionen har gennemgået de fremsendte udkast med særlig fokus på bestemmelser vedrørende revisions- og/eller regnskabsforhold.

Rigsrevisionen kan konstatere, at ændringerne i de fremsendte udkast ikke omhandler revisions- og/eller regnskabsforhold. Rigsrevisionen har derfor ingen bemærkninger til de fremsendte udkast.

Med venlig hilsen

Bjørn Olsen
Kontorchef

Til Undervisningsministeriet

HØRINGSSVAR

Dato: 19. september 2013
Kontor: Sekretariatet
Sagsbeh.: MNS

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter svar på ovenstående høring.

Indledningsvist skal Rådet understrege, hvor vigtig en rolle, Rådet mener, at forældrene spiller for deres børns trivsel, og særligt barnets skolegang.

Rådet mener, at etniske minoritetsforældre skal styrkes i deres rolle som forældre og ligeledes gøres klart, hvilket ansvar de som forældre har. Derfor sendte Rådet d. 22. juli 2013 et brev ud til alle landets kommuner og integrationsråd indeholdende anbefalinger om, hvordan forældreansvaret kan styrkes.

I brevet anbefaler Rådet blandt andet, at uddannelsen af såkaldte skole-hjemvejledere udbredes til alle landets kommuner, da skole-hjemvejlederne gennem deres uddannelse opnår viden om, hvilke udfordringer etniske minoritetsfamilier kan have og vejlederne derigennem kan styrke samarbejdet mellem disse familier og skolen.

Rådet anbefaler ligeledes, at et projekt med forælderrollemodeller udbredes til alle landets kommuner. Forælderrollemodeller er etniske minoritetsforældre, der har til opgave at vejlede andre etniske minoritetsforældre i, hvordan man som forældre bedst kan støtte sit barn i dets skolegang.

For så vidt angår det fremsendte lovforslag, finder Rådet det hensigtsmæssigt, hvis modersmålsundervisning indgår i timetalsmodellen, da eleverne ellers kan få svært ved at finde tid til dette, sådan som modellen med en længere skoledag foreslås sammensat. Modersmålsundervisning kunne med fordel indgå som en aktivitetsmulighed i den sidste del af skoledagen.

Rådet er enig i betragtningerne om, at en længere skoledag vil inkludere flere børn med etnisk minoritetsbaggrund i kreative og fysiske aktiviteter, som tidligere har haft større tilslutning blandt etnisk danske børn med ressourcerstærke forældre end blandt børn med etniske minoritetsforældre. Dette er kun godt for integrationen.

Med venlig hilsen

Muhsin Türkyilmaz

Formand for Rådet for Etniske Minoriteter

København, den 9. september 2013
Sags nr.:017.77P.391

Undervisningsministeriet
Afdelingen for Børn og Grundskole

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

BGAKSF@uvm.dk

Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Skolelederforeningen takker for muligheden for at fremsende bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Skolelederforeningen støtter intentionerne i lovforslaget, herunder de tre politiske mål og de tre overordnede indsatsområder.

Der er mange positive tiltag i lovforslaget som fx det øgede timetal for eleverne, de mere fleksible holddannelsesregler samtidig med sikring af enhedsskolen, kravet om elevernes daglige deltagelse i motion og bevægelse, samt generelt øget frihed til at tilrettelægge skolens virksomhed i overensstemmelse med lokale behov. Endvidere hilser Skolelederforeningen velkommen, at der er i lovforslaget er fokus på det undervisende personales faglighed.

Skolelederforeningen har imidlertid også betænkeligheder i forhold til enkelte punkter i lovforslaget (i numerisk rækkefølge):

Ad pkt. 5, 67 og 77 (Kvalifikationer for det undervisende personale):

Skolelederforeningen finder det bekymrende, at lovforslaget udtrykker modsatrettede forventninger i forhold til på den ene side at give øgede muligheder for, at personer uden læreruddannelse kan varetage undervisningsopgaver i folkeskolen, og på den anden side samtidig have en målsætning om fuld kompetencedækning i 2020.

Flere praktiske forhold giver desuden udfordringer i forhold til fuld kompetencedækning som fx professionshøjskolernes fagudbud, den faseopdelte skole med få-lærerprincip samt manglende linjefagsmulighed i et fag som 'Håndværk og design'.

Skolelederforeningen vil derfor anbefale at begrebet 'fuld kompetencedækning' nuanceres, men samtidig beskrives på en måde, så opgørelser og indberetninger i praksis giver mulighed for at følge udviklingen.

Ad pkt. 34 (Understøttende undervisning)

Af § 16a stk. 4 fremgår, at det er frivilligt for eleverne at deltage i tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse. Af bemærkningerne til forslaget enkelte bestemmelser (s. 58) fremgår imidlertid, at dette betyder, at forældrene har mulighed for at til- og fravælge tilbuddet for deres barn på daglig basis uden forudgående advisering. Dette vil uden tvivl give store administrative og praktiske problemer ift. skolens tilsynspligt og til den praktiske planlægning og bemanning af lektiehjælps- og fritidstilbuddet.

Skolelederforeningen ser frem til, at deltagelse i lektiehjælp og faglig fordybelse bliver obligatorisk, og anbefaler, at der i overgangsperioden ikke gives mulighed for at til- og fravælge tilbuddet på daglig basis og uden forudgående advisering, men at skolebestyrelsen derimod gives mulighed for at udarbejde principper for til- og framelding som et led i skolehjem-samarbejdet og i forlængelse af § 44 stk. 2, nr. 3 om forældrenes ansvar i samarbejdet.

Ad pkt. 54, 55 og 101 (Øget adgang til fælles ledelse)

Skolelederforeningen må udtrykke bekymring for, at der i en folkeskolereform, hvor skoleledelsens store betydning for reformens gennemførelse og positive resultat igen og igen betones, åbnes mulighed for yderligere sammenlægning af skoler samt af skoler og institutioner, uden at der sikres den fornødne ledelsesrepræsentation på den enkelte afdeling. Det er vores opfattelse, at der alle steder må arbejdes i solide faglige skolemiljøer med nærværende pædagogisk ledelse, og hvor medarbejderne stringent har reference til én leder.

På samme måde som der i § 24a og b opstilles krav til forældrerepræsentation i skolebestyrelsen, vil Skolelederforeningen derfor anbefale, at der i § 45 opstilles krav om daglig pædagogisk ledelsesrepræsentation på alle afdelinger i afdelingsopdelte skoler.

Ad pkt. 80 (Repræsentanter for erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner m.fl. i skolebestyrelsen)

Bl.a. på baggrund af bestemmelserne i § 24a og b, som kan medføre nogle meget store skolebestyrelser, vil Skolelederforeningen anbefale, at kommunalbestyrelsens beslutning som beskrevet i § 42 stk. 2 sker efter indstilling fra skolebestyrelsen ved den enkelte skole. På nogle skoler vil det give god mening at tildele pladser i skolebestyrelsen til de nævnte interessenter, på andre skoler vil et meningsfyldt samarbejde bedre foregå på andre måder.

Ad pkt. 88 (Skolebestyrelsen fastsætter principper for opfyldelse af undervisningspligt ved eliteidrætsundervisning)

Skolelederforeningen anfægter, at det er en opgave for skolebestyrelsen at fastsætte principper vedr. opfyldelse af undervisningspligt ved eliteidrætsudøvelse. Af § 33, stk. 9 fremgår, at det er skolens leder, der efter anmodning fra forældrene giver tilladelse til, at en elev i begrænset omfang opfylder sin undervisningspligt ved deltagelse i musikskoleundervisning eller eliteidrætsudøvelse. Denne tilladelse bør gives med udgangspunkt i den enkelte elevs situation og efter inddragelse af Ungdommens Uddannelsesvejledning og ikke på baggrund af generelle skolebestyrelsesprincipper.

Ad pkt. 107 (Skolerådets sammensætning)

For god ordens skyld skal endelig bemærkes, at foreningens navn ikke er 'Skolelederne' som anført, men derimod 'Skolelederforeningen'.

Med venlig hilsen,

Anders Balle
Formand

**Skole og Forældres hørings svar til
forslag til lov om ændring af folkeskolen
og forskellige andre love**

18. september 2013

SKOLE OG FORÆLDRE

Fra folke-skole til kommune-skole?

Med udmøntningen i loven ser Skole og Forældre en klar decentralisering af kompetencerne fra ministeriet til kommunerne, men samtidig en centralisering af kompetencen fra de enkelte skolebestyrelser til kommunalbestyrelsen. Disse forskydninger af magtbeføjelserne ser vi som baggrund for vores påstand om, at folkeskolen, med de foreslåede lovændringer, går fra at være *folke-skole* til at blive en *kommune-skole*.

Dermed udvandes skolebestyrelsens, og dermed forældrenes, indflydelse på skolens udvikling, hvilket vi mener, vil modarbejde reformens mål, herunder forældrenes tillid til folkeskolen. En række af lovforslagets ændringer svækker det lokale demokrati, hvor det fremover bliver kommunalbestyrelsen, der beslutter ændringer på skolerne, frem for at det er skolerne selv, der kan tage initiativ og indstille til ændringer.

Skole og Forældre finder det nødvendigt, at skolebestyrelsen og dermed den enkelte skole, tillægges større beslutningskompetence eller indstillingskompetence end det er tilfældet i nærværende lovforslag. Dette ikke mindst set i lyset af, at kommunalbestyrelserne i de større kommuner, som følge af kommunalreformen, har fået vanskeligere ved at have føling med de enkelte skolers ønsker, behov og muligheder.

Resumé af vigtigste punkter i Skole og Forældres hørings svar

1. Sammensætning af skolebestyrelsen

Kompetencen til at sammensætte skolebestyrelsen, bør, ligesom det i lovforslaget foreslås for valgreglerne, godkendes af skolebestyrelsen. Dette vil sikre en sammensætning, der er i overensstemmelse med ønsker og behov på de enkelte skoler.

Bibeholdes den i lovforslaget foreslåede formulering, hvor det er kommunalbestyrelsen der egenhændigt træffer beslutning om skolebestyrelsens sammensætning, så finder Skole og Forældre den mulige massive repræsentation af ikke-stemmeberettigede ledere yderst problematisk. Tab af forældreindflydelse og ineffektive møder vil uundgåeligt blive resultatet, hvis dette ikke ændres (se ændring nr. 79-81).

2. Fælles skoleleder og skolebestyrelse

Beslutninger om fælles skoleleder og fælles bestyrelse bør alene kunne vedtages af kommunalbestyrelsen på baggrund af indstilling fra de berørte bestyrelser, sådan som det er i gældende lovgivning. Det vil sikre, at der er et reelt borgernært ønske bag en beslutning om fælles ledelse og fælles bestyrelse.

Skole og Forældre er således kritiske overfor den udvanding af forældrenes indflydelse på deres børns skole, som lovforslaget lægger op til, hvor skolebestyrelsen kun får lov til at udtale sig om sagen til kommunalbestyrelsen, som ene og alene kan tage beslutningen. Skole og Forældre forudser en omfattende nedlæggelse af skolebestyrelser og fyring af skoleledere med den foreslåede lovændring og hermed en svækkelse af det lokale demokrati (se ændring nr. 51).

SKOLE OG FORÆLDRE

3. Definition på små skoler

Definitionen på små skoler bør bevares som den er i gældende lovgivning. Med lovforslagets udvidelse og samtidig svækkelse af skolebestyrelsen, åbnes der for omfattende fyringer af skoleledere og sammenlægninger af skolebestyrelser, så det kan blive mere eller mindre almindeligt, at hver skole ikke har sin egen skoleleder og sin egen skolebestyrelse. Det er en meget problematisk udvikling efter Skole og Forældres opfattelse (se ændring nr. 52 og nr. 101).

4. Skolebestyrelsesvalgene

Skole og Forældre har forståelse for regelforenkling i forhold til valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen. Vi mener dog, at der bør være centrale retningslinjer, som stadfæstes i den kommende bekendtgørelse, for at sikre, at kommunen fortsat er ansvarlig for planlægning og udførelse af valgene, samt at der fortsat er mulighed for at tildele forældre- og elevrepræsentanter vederlag for deres arbejde i bestyrelserne (se ændring nr. 86).

5. Borgerligt ombud

Borgerligt ombud skal bibeholdes for de forældrevalgte skolebestyrelsesmedlemmer, fordi skolebestyrelsen er et selvstændigt forvaltningsorgan, en del af skolens ledelse og med lovgivningsmæssigt pålagte opgaver, og således ikke sammenligneligt med andet frivilligt arbejde. Lovforslagets mål om bl.a. enklere regler for udtrædelse af skolebestyrelsen, kan sikres på anden vis fx via delegering af kompetencen fra kommunalbestyrelsen til fx kommunens skoleudvalg, sådan som praksis reelt er i flere kommuner i dag (se ændring nr. 86 og bemærkninger hertil).

6. Principper

Det er positivt, at skolebestyrelsen forpligtes til at udarbejde principper for holddannelse, forældreansvar og deltagelse i eliteidrætsudøvelse i foreninger. I den forbindelse er det hensigtsmæssigt at tydeliggøre i selve lovtekstens § 44, at skolebestyrelsen også forpligtes til at fastsætte principper for den understøttende undervisning og samarbejde med musik- og ungdomsskoler, samt kultur- og foreningsliv (se ændring nr. 5 og 34).

7. Fravigelse af varighed af undervisningstiden

Det er positivt, at skolebestyrelsen har myndighed til at indstille til fravigelse af reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden med henblik på yderligere personale i en klasse, og at kommunalbestyrelsen har myndighed til at beslutte dette. Dette sikrer, at en beslutning herom, bundes i skolens egen vurdering af behovet. (se ændring nr. 34).

Skole og Forældres bemærkninger til de konkrete ændringer og kommentarerne hertil

Ændring nr. 5 (§ 3 stk. 4 og 5)

Skole og Forældre er positive overfor skolens samarbejde med lokalsamfundets kunst-, forenings- og idrætsorganisationer m.fl., og finder at formuleringen " andre end ansatte

SKOLE OG FORÆLDRE

ved kommunens skolevæsen..." på fornemste vis præciserer hvem der kan hentes ind til disse opgaver. Vi anerkender også skolelederens ansvar for at vurdere deres kvalifikationer.

Skole og Forældre finder det positivt, at skolebestyrelsens mulighed for at fastsætte princip herom udtrykkes direkte i lovtæksten. Vi finder dog, at det kan blive yderligere styrket, hvis det bliver udtrykt i § 44, så skolebestyrelsen bliver forpligtet til at fastsætte et princip herfor, så implementeringen af, og tilsynet med, disse samarbejder og partnerskaber i skolens dagligdag sikres.

Præciseringen i stk. 4 af *kommunalbestyrelsens fastlæggelse af mål og rammer for det kommunale skolevæsen*, ser vi som positivt, da kompetencerammerne mellem kommunalbestyrelsen og skolebestyrelserne ikke altid forstås helt klart af begge parter.

Ændring nr. 10 og 13

Skole og Forældre bifalder det øgede fokus på den enkelte elev samt kravet om at ændringer i elevens undervisning skal foregå i samråd mellem elevens forældre, skolens leder og lærere samt evt. Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Ændring nr. 18 (§ 9, stk. 5)

Skole og Forældre ser positivt på, at der åbnes op for andre valgfag end de i stk. 1 nævnte og at ministeriet udarbejder et koncept for beskrivelse af valgfagets mål og indhold. Skole og Forældre er fortsat tilfredse med, at skolebestyrelserne, jf. § 44 stk. 2, 1, fortsat kan indstille valgfag til kommunalbestyrelsens godkendelse.

Ændring nr. 32

Skole og Forældre er positive i forhold til den klare formulering om indførelse af daglig obligatorisk motion og bevægelse.

Ændring nr. 33 (§ 16)

Skole og Forældre er tilfredse med at ministeriet i kommentarerne præciserer en væsentlig ambition for elever i specialtilbud i forhold til at timetallet kun med få undtagelser kan ændres, som fx "...*hvor det med forældrenes samtykke konstateres, at elevernes helbred ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.....*".

Også ministeriets skærpede bemærkninger til vikardækning vil løse mange bekymringer, både i skolebestyrelserne og i skolens forældrekrede, i forhold til elevernes faglige udbytte, som udtrykt i formuleringen: "*Hvis en planlagt undervisningstime i et fag må overtages af en ikke-læreruddannet vikar, som har andre relevante kvalifikationer... kan undervisningstimen i stedet tælle med i tiden til understøttende undervisning inden for den samlede undervisningstid og erstattes af en time i det givne fag, når læreren er tilbage.*"

SKOLE OG FORÆLDRE

Ændring nr. 34 (§16 a-c)

Der er uklarhed i kommentarerne om, hvem der kan varetage den understøttende undervisning, udover lærerne og pædagogerne. I bemærkningerne bruges betegnelserne: "andre medarbejdergrupper i kommunens skolevæsen med en relevant baggrund", "andet relevant personale", "andre relevante medarbejdere" og "andre med relevant baggrund".

Disse forskelligartede formuleringer bekymrer Skole og Forældre, da vi anser den understøttende undervisning som en meget vigtig del af reformens udmøntning og vil derfor indstille til, at der bliver en ensartet og klar formulering af disse grupper.

Skole og Forældre vil foreslå at bruge betegnelsen "andre med relevant baggrund" for at sikre muligheden for at hente personer ind, der ikke er ansat i det kommunale skolevæsen. Men naturligvis med skolelederens ansvar for at vurdere deres kvalifikationer, som fx beskrives i bemærkningerne til § 3, stk. 5 omkring overdragelse af svømmeundervisningen til kompetente medarbejdere i svømmehallen (se i øvrigt vores bemærkninger til ændring nr. 5).

Skole og Forældre er meget tilfredse med bemærkningerne om, at den understøttende undervisning "...skal spille sammen med og støtte op om undervisningen..." og "...koblingen af teori og praksis og undervisning, som tager udgangspunkt i virkelighedsnære problemstillinger, der af eleverne opleves som relevante og interessante". Vi er tilfredse med, at ændringerne har fokus på elevernes læringspotentiale og progression i fagene, men også at der kan arbejdes med elementer i den bredde alsidige udvikling, så længe skolens leder har ansvaret for den læringsmæssige sammenhæng.

Skole og Forældre vil samtidig foreslå, at det i selve lovtæksten fremgår, at skolebestyrelsen forpligtes til at fastsætte principper for den understøttende undervisning, på lige fod med principper for holddannelse. Fx ved at indskrive dette i folkeskolelovens § 44, stk. 2. Dette vil sikre retning og rammer for den understøttende undervisning ude på de enkelte skoler.

§ 16 a. stk. 3.

I bemærkningerne står der, at eleverne skal have mulighed "...for at udføre hjemmearbejde/lektier på skolen med støtte fra en kvalificeret voksen". Det står ikke klart hvem disse voksne er. Da tilbuddet både gælder elever der har brug for konkret lektiehjælp og elever, der har brug for faglig fordybelse, bør det sikres, at det er skolens undervisende personale, der på baggrund af deres kvalifikationer, påtager sig ansvaret for støtten i dette tilbud. Også på sigt, når tilbuddet bliver permanent, er kvaliteten i dette tilbud afgørende jf. erfaringerne fra Norge med lektiecafeer.

Skole og Forældre er enige i kommentarerne til ændring nr. 34, hvor forældrenes behov for "kontrolleret fremmøde" omtales.

§ 16 b.

Skole og Forældre finder det positivt, at skolebestyrelsen har myndighed til at indstille til fravigelse af reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden med henblik på yderligere personale i en klasse, og at kommunalbestyrelsen har myndighed til at beslutte dette. Dette sikrer, at en beslutning herom, bunder i skolens egen vurdering af behovet.

Skole og Forældre vil foreslå, at det i kommentarerne præciseres, hvad der menes med formuleringen "efter indstilling". Her støtter Skole og Forældre sig til Svend Erik Gertz' formulering i "Folkeskoleloven med kommentarer. 15. udgave" (Dafolo, 2012, p. 161):

SKOLE OG FORÆLDRE

"Formuleringen 'efter indstilling fra skolebestyrelsen ...' skal forstås således, at kommunalbestyrelsen kan tage initiativ til at foreslå fælles leder mv., men det er en forudsætning for, at noget sådant kan iværksættes, at der foreligger en indstilling fra bestyrelserne."

(§ 16 a, stk. 5 og § 16 b, stk. 2) Skole og Forældre anerkender at kommunalbestyrelsen skal tilbyde pasningsordning til eleverne uden særskilt betaling fra forældrene. Formuleringen "... eller i et andet relevant fritidstilbud...." bekymrer os imidlertid, fordi vi allerede nu hører om kommuner, der for at spare penge og samtidig opfylde deres pasningsforpligtelse, ændrer skolestrukturen, nedlægger SFO-en og sender indskolingselever tilbage til børnehaverne til pasning. Skole og Forældre ønsker derfor præciseret, at det skal være et andet relevant alderssvarende fritidstilbud.

Skole og Forældre vil gerne bemærke, at der fortsat vil være et massivt forældrebehov for et fritidstilbud til deres børn i indskoling efter reformens fulde implementering. Dette dokumenteres i Gallup's undersøgelse for Berlingske, september 2013, der viser, at 74% af forældrene stadig vil have behov for pasning også fra 2014.

Ændring nr. 51. (§ 24, stk. 3)

Skole og Forældre er meget kritisk overfor den udvanding af forældrenes indflydelse på deres børns skole som denne lovændring, og tilhørende politiske aftale, lægger op til, hvor skolebestyrelsen fremover kun får mulighed for at udtale sig om kommunalbestyrelsens påtænkte beslutning om fælles skoleleder og fælles bestyrelse. Skole og Forældre forudser en omfattende afskaffelse af skolebestyrelser og fyring af skoleledere, da snæversynede besparelshensyn uhindret kan overtrumfe nærhedsprincippet om én skoleleder og én skolebestyrelse for hver skole.

Beslutninger om fælles skoleleder og fælles bestyrelse bør kun kunne vedtages af kommunalbestyrelsen på baggrund af en egentlig indstilling fra de berørte bestyrelser, sådan som det er i gældende lovgivning. Det vil sikre at der er et reelt borgernært behov bag en beslutning om fælles ledelse og fælles bestyrelse.

I bemærkningerne til lovforslaget (side 32 ø.) begrundes forslaget om denne lovændring med, at kommunerne herved gives bedre mulighed for at indrette skolevæsenet i overensstemmelse med lokale ønsker og behov. Det er i realiteten det stik modsatte der bliver tilfældet, eftersom kommunalbestyrelsen gives mulighed for og magt til at handle direkte i modstrid med skolens lokale ønsker og behov (se også vores bemærkninger til ændring nr. 101).

I bemærkningen til ændring nr. 51 (side 62 m.) mener Skole og Forældre, at det er decideret misvisende at skrive at "*Kommunalbestyrelsen er som hidtil ikke bundet af skolebestyrelsens udtalelse.*" Dette antyder nemlig, at der ikke ændres på praksis, men der er jo netop tale om at ændre lovgivningen fra, at skolebestyrelsen indstiller til at skolebestyrelsen udtaler sig til kommunalbestyrelsen.

Det er med andre ord skue-demokrati ikke at give skolebestyrelserne en prioriteret vægtig stemme i forbindelse med beslutningen om fælles skoleleder og fælles bestyrelse.

SKOLE OG FORÆLDRE

Ændring nr. 52 (§ 24 stk. 3)

Skole og Forældre ser med meget stor bekymring på den ændrede definition af små skoler, ikke mindst i relation til kommunalbestyrelsens uhindrede mulighed for at beslutte fælles skoleleder og fælles skolebestyrelse (jf. vores kommentar til lovændring nr. 51). Med ændring nr. 101 og ændringen i nr. 52, åbnes der for en massiv afskaffelse af skoleledere og selvstændige skolebestyrelser, eftersom det foreslås, at det fremover skal være skoler med elevtal helt op til 300 og uden andre betingelser, der kan blive besluttet fælles skoleleder og fælles skolebestyrelse for. Enten sammen med andre små skoler, eller sammen med en stor skole. Dette betyder, at "små skoler" herefter vil omfatte 34,8% af alle folkeskoler (se Notat om elevtal) som kan få fælles skoleleder og skolebestyrelse med op til 34,8% andre folkeskoler.

Der er med andre ord tale om en definitionsændring for "små skoler" som sammen med forskydningen af magt fra skolen til kommunalbestyrelsen, åbner for en almindeliggørelse af brugen af fælles skoleleder og skolebestyrelse.

Dette finder Skole og Forældre som sagt yderst kritisabelt og ikke i tråd med de oprindelige hensigter i regeringens udspil "Gør en god skole bedre".

Ændring nr. 54. (§ 24a)

Det er bekymrende for demokratiet, at kommunerne fremover ikke er bundet af en positiv udtalelse fra skolebestyrelser og forældrebestyrelser ved dagtilbuddet i forhold til kommunalbestyrelsens beslutning om fælles skoleleder og fælles bestyrelse mellem skoler og et dagtilbud eller fritidshjem. Bemærkningerne viser, at det er det økonomiske aspekt der her lægges vægt på; at der kan opnås en besparelse. Det er dermed ikke børnenes dagligdag og behov, der er i centrum.

Skole og Forældre foreslår at bibeholde den tidligere formulering om, at en sådan beslutning skal ske efter indstilling fra skole- og forældrebestyrelsen, subsidiært at skole- og forældrebestyrelse tildeles en godkendende funktion. Det vil sikre, at børnene og de lokale behov sættes i centrum for beslutninger om fælles skoleleder og bestyrelse, fremfor kommunens besparelshensyn.

(§ 24a stk. 4). Skole og Forældre er bekymrede over ordningen for fælles ledelse af skoler og dagtilbud eller fritidshjem, hvor hver institution skal have et forældreflertal og at det er forældreflertallet fra den enkelte institution, der træffer beslutninger i den fælles bestyrelse vedr. deres egen institution. Vi har forståelse for denne flertalsfordeling, men mener, at det i praksis bliver en vanskelig håndterbar ordning. Skole og Forældre forslår i stedet, at en fælles bestyrelse også agerer som en fælles bestyrelsen og at alle beslutninger er fælles anliggende.

(§ 24a stk. 5.) I betragtning af normen for personale i SFO i forhold til en børnehave, ser Skole og Forældre med stor bekymring på, at børn fra det fyldte 3. år kan optages i SFO, selvom det er betinget af, at det er små skoler/afdelinger (se også vores bemærkninger til ændring nr. 52 og nr. 101). Skole og Forældre ser dog positivt på muligheden for bedre samarbejde mellem personalegrupperne til fordel for børnene. Bekymringen går på, hvordan det sikres, at en så bred aldersgruppe af børn kan tilgodeses i et SFO-tilbud. Vi mener, at

SKOLE OG FORÆLDRE

kommunerne skal pålægges at sikre en tilpas personalenormering udregnet ud fra børnenes alder, antal og behov.

Ændring nr. 55 (§ 24b stk. 1)

Skole og Forældre ser, tilsvarende ændring 54, også her en klar svaghed i skolebestyrelsernes og Ungdomsskolebestyrelsernes manglende kompetence til selv at kunne indstille til fælles leder og fælles bestyrelse. Skole og Forældre foreslår at denne kompetence indskrives i loven, så lokale ønsker og behov bliver respekteret.

(§ 24, stk. 2.) Skole og Forældre mener også, at det er meget bekymrende at kommunalbestyrelsen får mulighed for at fravige § 42 stk. 1 om, at der skal være forældreflertal i en evt. fælles bestyrelse. Det er undergravende i forhold til forældrenes indflydelse på beslutninger om elevernes forhold og derfor ikke i forældrenes interesse. Skole og Forældre ønsker at dette forslag til kommunernes fravigelse af §42, stk. 1, bortfalder.

(§ 24, stk. 4, 2. pkt.) Tilsvarende vores bemærkninger til ændring nr. 54, mener Skole og Forældre, at ordningen omkring beslutninger i bestyrelsen er vanskelig håndterbar i praksis. Skole og Forældre foreslår også her, at en samlet bestyrelse træffer beslutninger sammen.

Ændring nr. 60 (§ 25 stk. 7)

Skole og Forældre ser generelt positivt på muligheden for nye former for udskolingsforløb bl.a. med eliteidrætsklasser.

Bemærkningen om at Undervisningsministeriet efter ansøgning ligeledes kan godkende forsøg med særlige talentklasser i musik, virker umiddelbart lidt underlig i sammenhængen, da der ikke i bemærkningerne er en begrundelse for, hvorfor dette skal være en ministeriel beslutning. Skole og Forældre mener at denne beslutning bør træffes lokalt.

Ændring nr. 61 (§ 25a stk. 1. og 2.)

Skole og Forældre ser meget positivt på præciseringen af mulighederne for holddannelse med udgangspunkt i den enkelte elev, i forhold til at tilpasse og differentiere undervisningen.

(§ 25 stk. 3, 4 og 5) Skole og Forældre er positive overfor uddybning af holddannelsesreglerne for de enkelte klassetrin/faser med baggrund i løbende evaluering.

Den løbende evaluering sikrer, med vurderinger hver 3 måned, at elever ikke fastholdes i en bestemt placering, men at det hele tiden skal begrundes med udgangspunkt i elevens progression.

Skole og Forældre mener, at det bør tilføjes, at denne vurdering løbende videregives til forældrene, for at sikre deres opbakning til lærernes og skolens arbejde.

SKOLE OG FORÆLDRE

Ændring nr. 69 (§ 33 stk., 8 og 9)

Skole og Forældre anerkender, at elever efter anmodning fra forældre kan deltage i andet undervisningstilbud, som skolens leder er ansvarlig for at vurdere kvaliteten af. Dog mener vi, at et evt. afslag skal kunne forlanges skriftligt dokumenteret.

Ændring nr. 76 (§ 40, stk. 6)

Skole og Forældre ser positivt på, at pædagoger tilføjes i relation til skolebestyrelsernes indstilling ved ansættelse ved skolen.

Skole og Forældre finder det dog mærkværdigt, at skolebestyrelserne ikke skal høres om ansættelse af personale, der skal varetage den understøttende undervisning. Vi ser det som en nedprioritering af området, med fare for at opgaven ikke løses i overensstemmelse med reformens intentioner. Derfor mener vi at også disse konkrete ansættelser bør indgå i § 40, stk. 6.

Ændring nr. 77 (§ 40 stk. 7)

Skole og Forældre anerkender målet for fuld kompetencedækning i 2020, der er med til at sikre at eleverne møder undervisning af endnu højere faglig og pædagogisk kvalitet.

Vi anerkender endvidere at der i de generelle bemærkninger også lægges vægt på styrkelse af skolernes evaluering- og udviklingskultur såvel fagligt som socialt, gennem aktionslæring og kollegial sparring.

Ændring nr. 79 - 81 (§ 42)

Skolebestyrelsen på den enkelte skole er et selvstændigt forvaltningsorgan samt en del af skolens ledelse. En at grundtankerne i forbindelse med indførelse af skolebestyrelser var, at borgerne og brugerne af skolen fik en væsentlig og vægtig stemme i skolen.

I den politiske aftale om et fagligt løft af folkeskolen fra juni 2013, ønskes følgende: *"Kommunalbestyrelsen får endvidere mere frihed til at fastlægge skolebestyrelsernes sammensætning"*. Skole og Forældre mener, at forslagene i ændringerne nr. 79 – 81, vil give kommunalbestyrelsen ikke blot mere frihed, men på afgørende områder så stor frihed, at den kan sammensætte skolebestyrelser, der er i modstrid med de enkelte skolers interesser og behov, og ikke mindst vil forringe grundtanken om forældrenes indflydelse på den lokale skole.

For at sikre skolens interesser og behov i bestyrelsens sammensætning er det afgørende, at skolebestyrelsen tildeles en rolle som enten indstillende eller godkendende instans. Dette skal sikre, at kommunalbestyrelsen ikke kan beslutte uden om de lokale skoleaktørers holdning og ønsker.

Med de foreslåede ændringer i § 42 ser Skole og Forældre endvidere:

SKOLE OG FORÆLDRE

- At Skolebestyrelsernes mandat fremover vil blive givet af kommunalbestyrelsen, mens det i dag er lovmæssigt stadfæstet i Folkeskoleloven. Skole og Forældre mener at dette ændringsforslag er en klar nedprioritering af skolebestyrelsens status, ikke mindst når det ses i sammenhæng med kommentarerne til ændring nr. 86, hvor det foreslås at det borgerlige ombud og muligheden for vederlag skal afskaffes for forældrerepræsentanterne i skolebestyrelsen.
- At de nu foreslåede større bestyrelser vil medføre, at bestyrelsesarbejdet bliver **ineffektivt** på en række områder:
 - Antallet af deltagere i skolebestyrelsesmøderne for en skole med tre afdelinger vil med ændringsforslagene blive mindst 20, hvilket Skole og Forældre ser som en aldeles u håndterbar størrelse i denne sammenhæng.
 - At skolens professionelle ledere kan være massivt tilstede ved møderne med taleret, vil naturligvis give mindre talletid til de beslutningsdygtige medlemmer af skolebestyrelsen (forældre, lærere og elever).
 - Med de mange ledere bliver det nu en egentlig ledergruppe, der deltager i skolebestyrelsesmøderne og dermed er der en betydelig risiko for, at skolebestyrelsens bestræbelse på at føre et kvalificeret tilsyn med skolens virksomhed kan affærdiges af en samlet og koordineret ledergruppe.
 - Med muligheden for to pladser til lokale repræsentanter, der potentielt intet ved om skolens virksomhed, skal der påregnes betydelig mødetid til at forklare disse deltagere baggrunden for de enkelte dagsordenspunkter.

(§ 42, stk. 1) Skole og Forældre mener ikke det giver en fornuftig mening i forhold til decentralisering og regelforenkling, at det er kommunalbestyrelsen der skal beslutte skolebestyrelsernes sammensætning. Med de større kommuner som var en del af kommunereformen, har kommunalbestyrelsen langt de fleste steder ikke fornemmelse for hvad der konkret er af muligheder, behov og ønsker på den enkelte skole. Derfor ønsker Skole og Forældre, at det er den enkelte skolebestyrelse, der skal indstille til kommunalbestyrelsen eller godkende kommunalbestyrelsens forslag til sammensætning af skolebestyrelsen.

(§ 42 stk. 1. nr. 1) Skole og Forældre er tilfredse med præciseringen af, at der skal være et flertal af forældre, om end det bekymrer os at der er tale om et stemmeflertal og ikke et repræsentationsflertal.

(§ 42 stk. 1, a og b.) Skole og Forældre gør opmærksom på at der i lovforslaget skelnes mellem repræsentanter *for* og repræsentanter *fra*.

Skole og Forældre ser det som en god mulighed at forældre fra afdelinger og skoler under fælles skoleleder og fælles skolebestyrelse, bliver repræsenteret i skolebestyrelsen. Det er et signal om at det lokale demokrati fungerer, når alle får en stemme. Derfor ønsker vi, at der så vidt muligt, skal vælges forældrerepræsentanter *fra* afdelinger og skoler.

(§ 42 stk. 1. c) Skole og Forældre er tilfredse med at der bliver en repræsentation *for* specialklasser på skolen. Her er vi opmærksomme på, at det ikke altid har været muligt at få forældrene til at stille op til valget og ønsker derfor som minimum at sikre, at der er en repræsentant *for* denne forældrereds, hvis det ikke viser sig muligt at vælge en repræsentant *fra* denne forældrereds. Denne mulighed bør indskrives i bemærkningerne for denne §.

SKOLE OG FORÆLDRE

(§42 stk. 1 nr. 2) Skole og Forældre mener ikke, at lærerne bør fremhæves i loven, men at det bør fremgå, at der er tale om det undervisende personale og de øvrige medarbejdere på skolen.

(§ 42 stk. 1 nr. 3) Skole og Forældre ser det som positivt at elevernes repræsentation i skolebestyrelsen matcher medarbejdernes.

Ændring nr. 80 (§ 42, stk. 2)

Skole og Forældre er meget positive over for målet om et øget samarbejde med det lokale erhvervsliv, lokale ungdomsuddannelsesinstitutioner og lokale foreninger. Skole og Forældre mener imidlertid at dette mål *ikke* nås gennem en fast repræsentation af to lokale repræsentanter i skolebestyrelsen.

Skole og Forældre mener derimod, at det skal være skolebestyrelserne, der, gennem fastsættelse af principper, sikrer mål og rammer for skolens samarbejde og partnerskaber, samt gennem tilsyn med disse principper sikrer, at målet om øget samarbejde nås.

Skole og Forældre finder, at den nuværende lovgivning, som giver skolebestyrelsen mulighed for at invitere relevante parter til belysning og drøftelse af konkrete dagsordenpunkter, vil kunne bruges også i denne sammenhæng. Således vil lokale repræsentanter kunne involveres i skolebestyrelsens arbejde når det er relevant, fremfor at de også skal deltage i drøftelser som reelt ikke har interesse for dem.

Dersom man ønsker at fastholde ændring nr. 80, vil Skole og Forældre foreslå, at det bliver efter indstilling fra skolebestyrelsen, som besidder den nødvendige viden om mulighederne for samarbejder med det lokale forenings- og erhvervsliv.

Det fremgår ikke klart af lovændringen og bemærkningerne til denne § om disse lokale repræsentanter er stemmeberettigede, men Skole og Forældre vil gerne gøre opmærksom på, at det implicit i § 42, stk. 5 er præciseret, at det er de medlemmer der er nævnt i § 42 stk. 1 der er tillagt stemmeret og således ikke disse lokale repræsentanter. På den anden side omtales de lokale repræsentanter som havende *to pladser i skolebestyrelsen*, hvilket antyder, at de har stemmeret.

Skole og Forældre foreslår under henvisning til ovennævnte at disse lokale repræsentanter ikke er medlemmer af skolebestyrelsen og dermed heller ikke tildeles stemmeret.

Ændring nr. 81 (§ 42, stk. 7)

At kommunalbestyrelsen kan beslutte at afdelingsledere, SFO-ledere, evt. leder af dagtilbud eller fritidshjem og ungdomsskolelederen, kan deltage i skolebestyrelsens møder, mener Skole og Forældre vil underminere hele grundtanken med skolebestyrelsens sammensætning. At skolens professionelle ledere, som kommunale embedsmænd, kan blive repræsenteret i så stort antal, dog uden stemmeret, men med taleret, mener vi klart vil skade mulighederne for at få et ligeværdigt samarbejde og være tidsrøvende i forhold til møderne.

Det er Skole og Forældres erfaring, at bestyrelserne på fornem vis allerede i dag udnytter muligheden for at invitere andre ledere til at deltage under relevante dagsordenpunkter.

SKOLE OG FORÆLDRE

Skole og Forældre mener derfor, at det kun skal være skolens leder og dennes stedfortræder der fast deltager, som bestyrelsens sekretærer, i bestyrelsesmøderne. Dette vil også spare på ressourceforbruget blandt den samlede ledelsesgruppe i forhold til bestyrelsesarbejdet.

Ændring nr. 86 (§ 43)

Skole og Forældre ser positivt på, at der sker en forenkling af rammerne for valg af forældrerepræsentanter til skolebestyrelsen. Vi finder det dog ikke acceptabelt, at man i lovforslagets knyttede kommentarer vil give den enkelte kommune tilnærmelsesvis frit spil i forhold til at sætte rammerne for valgene og vi ønsker derfor, at der fortsat bliver fastsat overordnede centrale rammer gennem den kommende revision af valg bekendtgørelsen.

Disse centralt bestemte rammer skal sikre at:

- 1) Hvervet som skolebestyrelsesmedlem bibeholdes som borgerligt ombud
- 2) Kommunalbestyrelsen fortsat får mulighed for at give forældrerepræsentanterne vederlag
- 3) Kommunalbestyrelsen pålægges det overordnede ansvar for valgene, herunder:
 - a. Kommunalbestyrelsen bærer valgets omkostninger
 - b. Kommunalbestyrelsen forpligtes til overordnet at koordinere valgene på skolerne bl.a. ved fastsættelse af ensartede tidsrammer og procedurer
 - c. Kommunalbestyrelsen gives den endelige afgørelse omkring valgret og valgbarhed
 - d. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre de lokale valgeregler
- 4) Udtrædelse af skolebestyrelsen godkendes af kommunens skoleudvalg

Ad 1) Borgerligt ombud.

I bemærkningerne fremgår det, at hvervet som forældrerepræsentant i skolebestyrelsen er et borgerligt ombud, men at man ønsker at det borgerlige ombud bortfalder. Forældredeltagelse i skolebestyrelserne sidestilles således med andet frivilligt bestyrelsesarbejde, hvilket Skole og Forældre finder højst uforståeligt, eftersom skolebestyrelsen er et selvstændigt forvaltningsorgan, en del af skolens ledelse og med lovgivningsmæssigt pålagte opgaver. Vi mener, at man skal fastholde det borgerlige ombud og den borgerligt det omfatter, dels set i lyset af de opgaver der ligger i skolebestyrelsens arbejde jf. bl.a. § 44, dels i forhold til at bevare rettigheden til at blive fritaget fra ens primære arbejde til deltagelse i skolebestyrelsens møder.

Ad 2) Vederlag.

Skole og Forældre mener, at det fortsat skal være muligt at give forældrerepræsentanter vederlag for deres arbejde i skolebestyrelsen. Bestyrelsen er et selvstændigt forvaltningsorgan i forhold til implementering af folkeskoleloven og den kommunale styrelsesvedtægt og bør sidestilles med andet lokalpolitisk arbejde.

Ad 3) Kommunalbestyrelsens ansvar.

Skole og Forældre ønsker at sikre, at skolebestyrelserne henholdsvis skoleledelsen ikke bliver unødigt belastet i forhold til valgprocedurerne.

SKOLE OG FORÆLDRE

Ad 4) Udtrædelse af skolebestyrelsen

Skole og Forældre bifalder målet, som de nævnes i kommentarerne i ændring nr. 86, om *"...enklere og mere fleksible regler end de hidtil gældende, herunder især om udtrædelse."* Skole og Forældre mener imidlertid ikke, at dette mål skal nås gennem afskaffelse af det borgerlige ombud, men at en simpel uddelegering af kompetencen til at godkende udtrædelse henlægges til skoleudvalget.

Indenfor de overordnede rammer i en ny valgbekendtgørelse ser Skole og Forældre det som positivt, at skolebestyrelserne skal godkende kommunens udkast til lokale valgregler. Skole og Forældre ser dette som et godt generelt eksempel på, hvordan samarbejdet mellem kommunalbestyrelsen og skolebestyrelserne kan fungere på en optimal måde.

Ændring nr. 87 (§ 44, stk. 2, nr. 1)

Skole og Forældre ser positivt på, at fastsættelse af princip for holddannelse bliver tilføjet som en del af skolebestyrelsens pålagte opgaver.

Skole og Forældre ser også positivt på, at bemærkningen til ændring nr. 87 udtrykkeligt foreskriver, at de nævnte principper i § 44 er pålagt skolebestyrelsen at fastsætte.

Ministeriets øvrige bemærkninger henviser til § 45 om, at det er skolens leder, der udarbejder forslag til principper for skolens virksomhed.

Skole og Forældre finder det lidt bemærkelsesværdigt, at ministeriet har taget ovennævnte bemærkning med, når der ikke ændres noget ved § 45. Af samme årsag forventer Skole og Forældre også en videreførelse af hidtidige praksis: *"....Der er heller intet til hinder for, at medlemmer af skolebestyrelsen kan fremsætte egne forslag."* (Henvisning til Svend Erik Gertz' formulering i "Folkeskoleloven med kommentarer. 15. udgave" (Dafolo, 2012, p. 256). Skole og Forældre foreslår, at denne formulering bliver en del af bemærkningerne vedrørende retten til at fastsætte principper.

Ændring nr. 88 (§ 44, stk. 2, nr. 2)

Skole og Forældre er positive over for, at principper for dette område fastlægges på den enkelte skole.

Skole og Forældre foreslår, at skolebestyrelsen også skal fastsætte principper for elevernes mulighed for at deltage i undervisning på musikskoler, jf § 33 stk. 9.

Ændring nr. 89 (§ 44, stk. 2, nr. 3)

Skole og Forældre har gennem mange år arbejdet for at skabe det bedste samarbejde mellem hjem og skole; forældre og lærere. Derfor ser vi med glæde, at princippet for samarbejdet mellem skole og hjem skærpes, men må desværre konstatere, at man ikke med den foreslåede lovændring dækker det gensidige samarbejde mellem parterne, idet kun den ene part, nemlig forældrene, pålægges et ansvar. Skole og Forældre mener, at

SKOLE OG FORÆLDRE

gensidigheden er noget af det vigtigste i samarbejdet og dette er da også nævnt i bemærkningerne, men altså ikke gengivet i lovændringen.

Derfor foreslår Skole og Forældre følgende ny formulering til dette princip: "Samarbejdet mellem skole og hjem, herunder om skolens og forældrenes ansvar i samarbejdet."

Ændring nr. 95 (§ 46, stk.2)

Skole og Forældre ser positivt på muligheden for at oprette afdelingselevråd, såfremt eleverne ønsker dette. Skole og Forældre mener dog, at eleverne skal have støtte fra skolen til dette, hvilket bemærkningerne bestemt ikke lægger op til.

Ændring nr. 101 (§ 55, stk. 1)

Skole og Forældre ser med stor bekymring på den foreslåede ændring, hvor definitionen på små skoler hæves fra *normalt ikke over 150* til *normalt ikke over 300 elever*, i et forsøg på at regelforenkle kommunernes muligheder for fælles skoleleder og fælles bestyrelse. Vi henviser til vores bemærkninger til ændring nr. 51 og nr. 52.

Skole og Forældres afsluttende bemærkninger

Det er store ændringer, der, med aftalen om et fagligt løft af folkeskolen, kommer til at møde alle parter og interessenter omkring folkeskolen.

Skole og Forældre vil på den baggrund opfordre til, at der bliver en evaluering af lovændringerne i fx 2017, også set på baggrund af de bekymringer vi har givet udtryk for i dette høringssvar.

Mette With Hagensen
Landsformand Skole og Forældre
Tlf. 3171 6378
mwh@skole-foraeldre.dk

Morten Kruse
Sekretariatschef Skole og Forældre
Tlf. 3063 0807
mk@skole-foraeldre.dk

**Skole og Forældres høringssvar til
forslag til lov om ændring af folkeskoleloven
§ 16 a**

18. september 2013

SKOLE OG FORÆLDRE

Ændring nr. 1 (§ 16 a)

Skole og Forældre er særdeles tilfredse med, at § 16 a, stk. 4 og 5 ophæves efter næste folketingsvalg og at skolerne dermed får frihed til at tilrettelægge skoledagen, så den også rummer understøttende undervisningen, herunder lektiehjælp og faglig fordybelse.

Skole og Forældre vil dog bemærke, at der er uklarhed i kommentarerne til nr. 1 om, hvem der kan varetage den understøttende undervisning, udover lærerne og pædagogerne. I bemærkningerne bruges betegnelserne: "andre medarbejdergrupper i kommunens skolevæsen med en relevant baggrund", "andet relevant personale", "andre relevante medarbejdere" og "andre med en relevant baggrund".

Disse forskelligartede formuleringer bekymrer Skole og Forældre, da vi anser den understøttende undervisning som en meget vigtig del af reformens udmøntning og vil derfor indstille til, at der bliver en ensartet og klar formulering af disse grupper.

Skole og Forældre vil foreslå at bruge betegnelsen "andre med en relevant baggrund" for at sikre muligheden for at hente personer ind, der ikke er ansat i det kommunale skolevæsen. Men naturligvis med skolelederens ansvar for at vurdere deres kvalifikationer.

Skole og Forældre vil samtidig foreslå, at det i selve lovtæksten fremgår, at skolebestyrelsen forpligtes til at fastsætte principper for den understøttende undervisning, på lige fod med principper for holddannelse. Fx ved at indskrive dette i folkeskolelovens § 44, stk. 2. Dette vil sikre retning og rammer for den understøttende undervisning ude på de enkelte skoler.

§ 16 a, stk. 3.

I bemærkningerne står der, at eleverne skal have mulighed "*...for at udføre hjemmearbejde/lektier på skolen med støtte fra en kvalificeret voksen*". Det står ikke klart hvem disse voksne er. Da tilbuddet både gælder elever der har brug for konkret lektiehjælp og elever, der har brug for faglig fordybelse, bør det sikres, at det er skolens undervisende personale, der på baggrund af deres kvalifikationer, påtager sig ansvaret for støtten i dette tilbud. Også på sigt, når tilbuddet bliver permanent, er kvaliteten i dette tilbud afgørende jf. erfaringerne fra Norge med lektiecafeer.

Mette With Hagensen
Landsformand Skole og Forældre
Tlf. 3171 6378
mwh@skole-foraeldre.dk

Morten Kruse
Sekretariatschef Skole og Forældre
Tlf. 3063 0807
mk@skole-foraeldre.dk

**Skole og Forældres høringssvar til
forslag til lov om ændring af folkeskoleloven
§ 16 a**

18. september 2013

SKOLE OG FORÆLDRE

Ændring nr. 1 (§ 16 a)

Skole og Forældre er særdeles tilfredse med, at § 16 a, stk. 4 og 5 ophæves efter næste folketingsvalg og at skolerne dermed får frihed til at tilrettelægge skoledagen, så den også rummer understøttende undervisningen, herunder lektiehjælp og faglig fordybelse.

Skole og Forældre vil dog bemærke, at der er uklarhed i kommentarerne til nr. 1 om, hvem der kan varetage den understøttende undervisning, udover lærerne og pædagogerne. I bemærkningerne bruges betegnelserne: "andre medarbejdergrupper i kommunens skolevæsen med en relevant baggrund", "andet relevant personale", "andre relevante medarbejdere" og "andre med en relevant baggrund".

Disse forskelligartede formuleringer bekymrer Skole og Forældre, da vi anser den understøttende undervisning som en meget vigtig del af reformens udmøntning og vil derfor indstille til, at der bliver en ensartet og klar formulering af disse grupper.

Skole og Forældre vil foreslå at bruge betegnelsen "andre med en relevant baggrund" for at sikre muligheden for at hente personer ind, der ikke er ansat i det kommunale skolevæsen. Men naturligvis med skolelederens ansvar for at vurdere deres kvalifikationer.

Skole og Forældre vil samtidig foreslå, at det i selve lovtæksten fremgår, at skolebestyrelsen forpligtes til at fastsætte principper for den understøttende undervisning, på lige fod med principper for holddannelse. Fx ved at indskrive dette i folkeskolelovens § 44, stk. 2. Dette vil sikre retning og rammer for den understøttende undervisning ude på de enkelte skoler.

§ 16 a, stk. 3.

I bemærkningerne står der, at eleverne skal have mulighed "*...for at udføre hjemmearbejde/lektier på skolen med støtte fra en kvalificeret voksen*". Det står ikke klart hvem disse voksne er. Da tilbuddet både gælder elever der har brug for konkret lektiehjælp og elever, der har brug for faglig fordybelse, bør det sikres, at det er skolens undervisende personale, der på baggrund af deres kvalifikationer, påtager sig ansvaret for støtten i dette tilbud. Også på sigt, når tilbuddet bliver permanent, er kvaliteten i dette tilbud afgørende jf. erfaringerne fra Norge med lektiecafeer.

Mette With Hagensen

Landsformand Skole og Forældre
Tlf. 3171 6378
mwh@skole-foraeldre.dk

Morten Kruse

Sekretariatschef Skole og Forældre
Tlf. 3063 0807
mk@skole-foraeldre.dk

Undervisningsministeriet
Afdeling for Børn og Grundskole
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Mail: BGAKSF@uvm.dk

Girokonto 402-3951

Ref. BHD/lh
Dok.nr. 1835063

Sag.nr. 2013-SLCSFA-
01727

13. september 2013

Høring over forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, ungdomsskoleloven og forskellige andre love

Undervisningsministeriet har den 21. august 2013 bedt Socialpædagogernes Landsforbund om eventuelle bemærkninger.

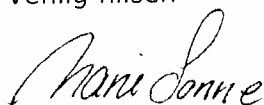
For så vidt angår ændring af lov om folkeskolen har Socialpædagogerne tre kommentarer til bemærkninger til lovforslaget. Disse knytter sig til den inklusionsopgave, som folkeskolen står over for:

I 2.1.2 om understøttende undervisning anbefaler Socialpædagogerne en supplerende tekst, som tydeliggør, at understøttende undervisning blandt andet skal bidrage til et løft af undervisningen for de børn, der, som følge af særlige vilkår, ikke har gode forudsætninger for at lære i forbindelse med ordinær fag- og klasseundervisning.

I 2.1.5 om den åbne skole nævnes idræts-, kultur og foreningslivet. Socialpædagogerne anbefaler en supplerende tekst, som beskriver åbenhed mod organisationer og arbejdspladser, der gør noget for mennesker, der befinder sig i udsatte positioner eller har funktionsnedsættelser – dette være sig i form af klassebesøg og gæstelærerordning.

I 2.3 om forældreansvar er der fokus på skole-hjem-samarbejde. Teksten forudsætter, at alle børn har en forælder, der på den ene eller anden måde kan indgå i et skole-hjem-samarbejde. Socialpædagogerne anbefaler, at teksten suppleres med en passus om børn, der ikke bor hjemme: At skolen skal samarbejde med både biologiske forældre og plejeforældrene eller kontaktpædagogen.

Venlig hilsen

Marie Sonne
Forbunds næstformand

Undervisningsministeriet

BGAKSF@uvm.dk.

18. september 2013

Vedr.: Høringsvar til forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Team Danmark kvitterer hermed for det velkvalificerede arbejde, som Børne- og Undervisningsministeriet har præsteret ifm. reformarbejdet.

Vi glæder os over, at det er lykkedes at etablere bred politisk opbakning til reformen af Folkeskolen, som er en af de mest betydningsfulde institutioner i det danske samfund.

Lovforslagene afspejler de høje forventninger, som vi havde til reformen, og vi glæder os over, at der har været plads til at tænke visionært i dansk politik.

Det lægges op til at lovliggøre eliteidrætsklasserne, hvilket vi er meget tilfredse med. Dermed bliver eliteidrætsklasserne forankret i Folkeskolen til gavn for de tusindvis af elever, som ønsker at kombinere eliteidræt med en uddannelse.

Det bidrager til at udvikle "en rød tråd" i dansk idræts talentudvikling, samtidig med at der tages hånd om den sociale og samfundsmæssige forpligtelse og herunder talenternes særlige behov for at kunne få en travl hverdag til at hænge sammen.

Vi vil i kommende år følge udviklingen i eliteidrætsklasserne tæt, og vi ser herunder frem til resultaterne af det forskningsprojekt, som vi har igangsat i samarbejde med Børne- og Undervisningsministeriet, Danmarks Idræts-Forbund og vores samarbejdspartnere i elitekommunerne.

Vi bifalder også, at idræt og bevægelse som helhed er blevet styrket i reformen. Vi ved fra forskningen, at arbejdet med at udvikle elevernes motoriske og fysiske færdigheder har positivt afsmittende effekter på elevernes øvrige indlæring og deres trivsel som helhed.

Disse positive effekter forudsætter imidlertid, at der er tilstrækkelig kvalitet i undervisningen, og at der er fokus på træning af elevernes motoriske og fysiske færdigheder. Efteruddannelse af lærerne i målrettet og forsvarlig træning af børn og unge bør derfor være et vigtigt fokusområde, og der vil også kunne opnås et positivt samspil ved et samarbejde med de lokale idrætsforeninger.

Vi bifalder derfor, at lovforslaget vil forpligte kommunerne på et tæt samarbejde med det lokale foreningsliv. Det vil kunne styrke både Folkeskolen, det lokale foreningsliv, skabe en mere sammenhængende hverdag for børnene, samt give foreningslivet mulighed for i højere grad nå ud til forenings svage grupper.

De lokale idrætsforeninger er meget forskellige, og foreningernes kompetencer i forhold til at kunne indgå i et tæt samarbejde med den lokale folkeskole er også meget forskellige. Vi vil derfor anbefale, at der foretages en lokal prioritering blandt idrætsforeningerne, så samarbejdet etableres med de foreninger som er rustet hertil, blandt andet med relevante træner- og lederkompetencer.

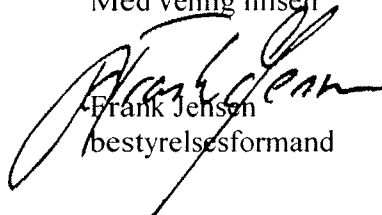
Vi kan tilslutte os, at samarbejdet forankres i partnerskaber mellem kommunen, skolerne og foreningerne. Vi anbefaler, at partnerskaberne forankres i flerårige samarbejdsaftaler med gensidige forpligtelser og fælles udviklingsmål. Vi har gode erfaringer fra denne partnerskabsmodel fra vores elitekommune-samarbejdet siden 2006.

Vi betragter kombinationsansættelser mellem kommunerne, skolerne og idrætsforeningerne som en oplagt mulighed for at opnå et godt og tæt samarbejde mellem parterne. Det vil kunne højne det idrætsfaglige niveau og styrke samarbejdsrelationerne, at der inddrages professionelle kompetencer med forankring i foreningerne.

Vi vil opfordre til, at Undervisningsministeriet i implementeringen af folkeskolereformen søger at stimulere, at kommunerne igangsætter ordninger med ovennævnte kombinationsansættelser.

Vi står naturligvis til rådighed for uddybning af ovennævnte.

Med venlig hilsen

Frank Jensen
bestyrelsesformand

Michael Andersen
direktør

54

uddannelsesforbundet

Dato 13.09.2013
Initialer LNL**Vedr.: Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love**

Uddannelsesforbundet har modtaget Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love.

Forbundet har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Ungdomsskolens kvaliteter bliver løftet ind i folkeskolen

§2, stk. 2 i ungdomsskoleloven.

Som udgangspunkt bakker Uddannelsesforbundet op om intentionen i lovforslagene, hvor samarbejdet mellem ungdomsskolen og folkeskolen skal styrkes i form af partnerskaber, "der kan bidrage til opfyldelsen af folkeskolens formål og mål for fag og obligatoriske emner". Et tættere samarbejde omkring eleverne i udskolingen vil være til gavn for en stor del af de elever, som trænger til at blive inkluderet, udfordret og motiveret ved andre aktivitets- og undervisningsformer, som er ungdomsskolens særkende, for at blive fastholdt i undervisningen.

Derudover finder forbundet det positivt, at kommunalbestyrelsen skal udforme en plan for kommunens ungdomsskolevirksomhed, der fastsætter mål og rammer for samarbejderne. Det fordrer, at kommunalbestyrelsen definerer ungdomsskolens styrker og kvaliteter i relation til folkeskolens opgaver for at beskrive gode samarbejdsstrukturer.

Fælles bestyrelse kan svække ungdomsskolen som skoleform

§4 a i ungdomsskoleloven.

I lovforslaget er der lagt op til, at det skal være muligt for en kommunalbestyrelse at beslutte, at en folkeskole og en ungdomsskole udover fælles ledelse også kan have en fælles bestyrelse.

Selvom der stadig vil være to lovgrundlag for henholdsvis folkeskolen og ungdomsskolen, og selv der er lagt op til at "Beslutninger, der alene har betydning for ungdomsskolens virksomhed, træffes af de medlemmer af de fælles bestyrelse, der hidrører fra ungdomsskolen", er Uddannelsesforbundet alvorlig bekymret for, om ungdomsskolen vil "kunne overleve" i en fælles ledelse og bestyrelse. Folkeskolen er under pres - centralt og lokalt - og er generelt udfordret økonomisk og reformmæssigt i forhold til de mange forventninger, som kommuner, forældre og aktører på området har. I denne sammenhæng er der en reel fare for, at ungdomsskolens opgaver og skoleform kan blive nedprioriteret - ikke mindst i forhold til at varetage alle kommunens unges tarv.

Derfor vil Uddannelsesforbundet foreslå, at man opretholder den delte ledelse og bestyrelse for ungdomsskolen og folkeskolen. Det udelukker ikke et tættere samarbejde mellem ungdomsskolen og folkeskolen som beskrevet under § 2, stk. 2.

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

Uddannelsesforbundet
Nørre Fasanvejsgade 15
1364 København K
Tlf +45 70 70 27 22
info@uddannelsesforbundet.dk
www.uddannelsesforbundet.dk

uddannelsesforbundet

Uddannelsesforbundet/ungdomsskolelærerne ønsker repræsentation i Rådet for Børns læring

Uddannelsesforbundet har via repræsentant for ungdomsskolelærerne været repræsenteret i Skolerådet, hvilket er naturligt, da rådet har haft til opgave at følge og vurdere samt rådgive undervisningsministeren om det faglige niveau og den pædagogiske udvikling i folkeskolen og ungdomsskolen. Da opgaven for det nye Råd for Børns læring er den samme, er Uddannelsesforbundet helt uforstående overfor at miste indstillingsretten til rådet.

Uddannelsesforbundet går ud fra, at der er tale om en forglemmelse og forventer at få tildelt en indstillingsret.

Grundet Råd for Børns lærings opgaver vil Uddannelsesforbundet foreslå, at det i stedet hedder Råd for Børn og Unges læring.

Afslutningsvis vil Uddannelsesforbundet foreslå, at der bliver iværksat en evaluering 3 år efter lovens ikrafttrædelse for at undersøge, om intentionen i loven om et styrket samarbejde mellem folkeskolen og ungdomsskolen til gavn for eleverne bliver indfriet.

Med venlig hilsen
Hanne Pontoppidan
Formand for Uddannelsesforbundet

København 18. september 2013

Høring over lovforslag om et fagligt løft af folkeskolen

Deres sagsnummer 017.77P.391

Idet vi takker for fremsendte høring meddeler UU DANMARK (før UUUC), følgende helt overordnet:

Med UUs detaljerede kendskab til unge og uddannelse retter vi mest fokus mod de elementer, der kan gøre flere klar til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse, og vi ser frem til et godt samarbejde som bindeled mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne med afsæt i reformen af folkeskoleloven.

Vi ser i øvrigt også meget frem til en vejledningsreform, som følger op på den meget positive evaluering af ungepakke 2.

Konkret og i forhold til UUs specifikke ungefokus hæfter vi os ved:

- En længere og mere varieret skoledag
- Understøttende undervisning /UEA og tilbud om lektiehjælp
- Intentionen om en bedre udskoling

Lovforslaget giver folkeskolerne mulighed for at fokusere mere på udskoling i dagligdagen; det deltager UU gerne i.

§1, nr. 24, 34 og nr. 80

UU bakker op om, at fag og kurser fra ungdomsskoleundervisning kan komme med på beviset, og finder det godt og spændende, at de lokale ungdomsuddannelser nu kan inviteres med i skolebestyrelserne; det kan formentlig styrke båndene mellem de lokale ungdomsuddannelser og folkeskolen - og således bidrage til bedre udskoling. Den understøttende undervisning giver forbedrede muligheder for samarbejdet mellem lærerne fra ungdomsuddannelserne og folkeskolen, og den kan således styrke UEA undervisningen.

§2

UU bakker ligeledes op om, at der skal foregå et samarbejde mellem folkeskoler og ungdomsskolen, og at ungdomsskolen kan undervise i valgfag og 2. fremmedsprog. Det kan være med til at skabe en større sammenhæng mellem skole og fritid for en del unge.

§16, stk. 1

UU vejledningen bygger på UEA undervisningen (vejledningsloven), så UU ser naturligvis med stor tilfredshed på, at netop denne undervisning fremhæves. UU kan spille en mere central rolle end den nuværende, hvor vi bistår i forbindelse med UEA i form af en mere konsultativ rolle, der kan være garant for progression i forløbet fra 1. - 10. klasse. Det er UUs erfaring, at UEA langt fra har den centrale rolle, som en god udskoling med kendskab til job og erhvervsliv fordrer. Det vil være naturligt, at anvende den gode erfaring fra læsevejledere, som nogle skoler har taget i anvendelse, for at sikre en god læseundervisning på skolen. Læsevejlederen er diplomuddannet i læsning, og der er en diplomuddannet vejleder på hver skole, så UU ser gerne at UU vejledere sættes mere centralt i spil i forbindelse med UEA.

Vi kan forstå, at der planlægges afsat ressourcer til et antal konsulenter, der skal være behjælpelig med implementering af reformen. UU DANMARK vil anbefale, at et antal konsulenter afsættes regionalt til at fremme udviklingen af UEA i et samarbejde mellem folkeskolen, UU regionalt/lokalt og det lokale erhvervsliv. Udvikling af spil, gæstelærerordning, virksomhedsbesøg etc. vil klart styrke intentionerne i reformen, elevernes motivation og udvide valgrummet med fokus på erhvervsuddannelsernes perspektiver i forbindelse med afgangselevernes valg af ungdomsuddannelse.

Med ca. 70.000 årlige erhvervspraktikformidlinger, nationalt og et dagligt samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutionerne ser vi UU som en succesfuld implementering af reformens intention om at åbne folkeskolen mod det omgivende samfund.

I øvrigt

Idet vi henviser til den politiske aftale fra d. 7. juni, ser vi også frem til disse emner, som ikke er med i lovforslaget:

Uddannelsesparathedsvurderingen fra 8. klasse (Afsnit 2.7), og drøftelser om en styrkelse af UEA (Afsnit 2.7 og 4.3). UU foreslår, at aftaleteksten herfra indsættes i lovforslaget.

UU DANMARK stiller sig til rådighed og vil gerne inviteres med

- I den kommende afdækning af, hvordan afgangsprøverne får øget betydning for optagelse på ungdomsuddannelserne, jvf. bemærkninger til lovforslaget - indledning
- I udvikling af arbejdet med elevplanen
- I udviklingen af et "stærket grundlag for opfølgning ved udvikling af kvalitetsrapporter og elevplaner", jvf. bemærkninger til lovforslaget - indledning. Vi anbefaler, at man inddrager UU centrene og Ministeriets Ungedatabase, som vil kunne levere tal, både på landsplan og på kommuneniveau for andelen af unge, der påbegynder og fastholdes i uddannelse. Dette vil øge folkeskolernes fokus på en "bedre udskoling".

Hosstående er fremsendt på mail til BGAKSF@uvm.dk.

BEMÆRK: Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter (UUUC) skiftede pr. 1. juni navn til UU DANMARK.

Sekretariatsleder Pia Vigh kan fremover kontaktes på pia.vigh@uudanmark.dk.

Se også: uudanmark.dk

Med venlig hilsen
Mark Jensen,

Formand, UU DANMARK

Til Undervisningsministeriet

Odense d. 17.09. 2013

Høringssvar over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love.

Ungdomsringen kvitterer hermed for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love.

Skolereformen åbner op for et bredere syn på læring og dannelse, hvor skolelæring og fritidslæring kan sammentænkes i et helhedsorienteret og sammenhængende perspektiv. Det er vi i Ungdomsringen glade for – særligt tilfredse bliver vi, hvis det lykkedes at få aktiveret det store potentiale som *Ungdomsskoler* og *Klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud* (fremover Klubtilbud) besidder, senest dokumenteret af Rambøll Management i 2004.

Klubtilbuddene når de udsatte børn og unge! Tilbuddene kan skabe de nødvendige kontakter og relationer til de børn og unge, som har sværest ved at erhverve sig de nødvendige kvalifikationer og kompetencer i forhold til at få taget en ungdomsuddannelse.

Der er derfor brug for en langt mere vidtgående tænkning med det formål, at fastholde og udvikle klubbernes potentiale i forhold til at skabe motivation og glæde hos alle børn og unge til formel skolelæring og uddannelse i sammenhæng med uformel fritidslæring og reflekteret i skolereformens tre overordnede mål. Mål som Ungdomsringen støtter:

- At udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- At mindske betydningen af social baggrund i forhold til de faglige resultater.
- At tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

Ungdomsringen ser frem til at medvirke i en fortsat realisering af skolereformen og kvalitet i Klubber og Ungdomsskoler.

Ungdomsringen har følgende bemærkninger til lovforslaget.

Bemærkninger

Ungdomsringen bemærker og undrer sig over, at Klubtilbud ikke er medtages i lovforslaget. Dog beskrives klubtilbuddene i bemærkningerne til § 3, hvor det nævnes, at det er relevant at inddrage personale ved klubber i undervisningsforløb på skolen.

Med det formål, at aktivere klubbernes potentiale i forhold til udsatte børn og unge, samt at understøtte og udvikle det samarbejde, der i dag foregår i kommunerne foreslår Ungdomsringen:

- At klubtilbud nævnes i § 3 stk. 4 – 5
- At samarbejdet og partnerskabet med klubberne beskrives særskilt i bemærkningerne til § 3 stk. 4 – 5, således at skoler og klubber forpligtiges på et gensidigt samarbejde og partnerskab.
- At dette samarbejde og partnerskab indholdsmæssigt kan åbne op for at undervisning og understøttende undervisning kan inddrage klubbernes tilbud som ungdomsskolernes tilbud, tilrettelagt i både klubbernes og skolernes rammer samt som brobygning mellem udskoling og ungdomsuddannelse.
- At skoleledelse og klubledelse samt ledelsen af Ungdomsskolerne forpligtes til et gensidigt samarbejde med det formål at aktivere klubbernes potentiale i forhold til skolereformens mål.
- At der i midlerne til kompetenceudvikling prioriteres et særskilt fokus på strategisk pædagogisk ledelse, som kan fremme sammenhæng via planlægning og metodeudvikling mellem de lokale læringsmiljøer, såsom skolen, klubben, ungdomsskolen o.a. fritidsinstitutioner.
- At der i midlerne til kompetenceudvikling prioriteres et særskilt fokus på lærer og pædagog samarbejde i de lokale læringsmiljøer såsom skolen, klubben o.a. fritidsinstitutioner, således at pædagoger i klubber også tilgodeses.

Vedrørende § 24a

Vi er bekymrede for at lokaldemokratiet svækkes hvis forældrebestyrelser, som for klubtilbuddene og skolebestyrelsens vedkommende også inddrager unge, ikke længere får mulighed for at afvise forslag om samdrift.

Ungdomsringen ønsker bemærket i lovforslaget, at ledelsen kan have såvel lærerfaglighed som pædagogfaglighed samt anden relevant uddannelse.

Vedrørende § 24b

Ungdomsringen tager til efterretning at der ønskes mulighed for fællesledelse mellem folkeskolen og ungdomsskolen. Ungdomsringen frygter, den nuværende demokratisk og almen dannede profil i landets Ungdomsskoler vil gå tabt.

Samtidigt finder vi det problematisk idet Ungdomsskolens virksomhed fokuserer hele byen, mens skolernes virksomhed er lokalområde fokuseret.

Vedrørende § 57 stk. 3

Ungdomsringen og Ungdomsringens Ungeråd ønsker sig repræsentation i Rådet for børns læring.

Viden om motivation og læring i forbindelse med uformelle læreprocesser i fritidsmiljøer og sociale sammenhænge, kan være afgørende for unges meningshorisont i tilværelsen og dermed afgørende for gennemførelse af en ungdomsuddannelse. Ungdomsringen ønsker at arbejde for at dette perspektiv inddrages i Rådet for børns læring og således understøtte et bredt lærings- og dannelsessyn.

Øvrige bemærkninger

- Forslaget bør i højere grad fokusere at andre medarbejdergrupper end lærere kan undervise i skolen.
- Forslaget bør i højere grad fokusere at fælles planlægning er en opgave der skal varetages.
- Forslaget bør i højere grad fokusere på at undervisning og understøttende undervisning, kan foregå andre steder end på skolens matrikel, eksempelvis i klubben, i ungdomsskolen o.a. fritidsinstitutioner.

Med venlig hilsen

F/

Daglig Ledelse
Ungdomsringen

Odense, d. 17. september 2013

Undervisningsministeriet
Afdeling for Børn og Grundskole
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

BGAKSF@uvm.dk

Deres sags nr.: 017.77P.391

Høring over forslag til lov om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love

Ungdomsskoleforeningen, der repræsenterer samtlige kommunale ungdomsskoler i Danmark, er grundlæggende positiv over for den ny reform.

Blandt flere gode nyskabelser hilser vi især lovforslagets intentioner om en mere åben skole velkommen med henblik på at indfri målet om, at alle børn og unge får mulighed for at udfolde deres talenter og blive så dygtige, de kan, uagtet social baggrund. Foreningen tror på, at dette bedst vil kunne ske ved at aktivere alle kræfter omkring børn og unge og ved at skabe frugtbare samarbejder i partnerskaber på tværs af institutioner med den unge i centrum.

Dette bør foregå på alle relevante planer og niveauer, hvorfor Ungdomsskoleforeningen på foreningsplan allerede i foråret har taget initiativ til at invitere en bred vifte af organisationer - alle med skole og unge som omdrejningspunkt - til at deltage i et netværk med unge i fokus. Samarbejdet, der som arbejdstitel har haft betegnelsen "Nyt nordisk Ungekartel", dækker hele spektret rundt om unges hele tilværelse (altså både uddannelse, fritidsjob og fritid) og har som formål at skabe synergi, kvalitet og fælles retning i konkrete tiltag omkring de unges uddannelsesparathed og selvforsørgelse.

Foreningen har valgt at fokusere dette høringssvar på de ændringer, der primært berører gruppen af unge, og kigge mindre på forhold omkring yngre børn. Foreningen støtter ubetinget helhedstankegangen, men det er på ungeområdet, at vores skoleforms kompetencer, erfaringer og kreativitet bedst kan komme i spil. Udfordringerne - ikke mindst i udskolingen og overgangen til ungdomsuddannelse - omfatter en bred vifte af perspektiver, mere end samspillet mellem folkeskoler og daginstitutioner gør. Derfor er der i

forbindelse med reformen brug for et særligt og yderligere fokus på netop problemfelter i overbygning og overgange til ungdomsuddannelse – også gerne ud over det, det lægges op til i indeværende lovforslag.

Samtidig ønsker vi, at man med lovforslagets vedtagelse benytter lejligheden til at luge regelsæt og forordninger igennem med henblik på en markant regelforenklning.

I reformforslaget bifalder Ungdomsskolen især de nye tværgående initiativer: understøttende undervisning, nye linjer og valgfag, partnerskaber i et bredere perspektiv både horisontalt og vertikalt, brug af mange forskellige undervisningserfaringer og -kompetencer samt en anerkendelse af, at de ikke målsatte folkeskolefag nu kan blive dokumenteret på afgangsbrevet.

Vi tror på, at en systematisk brug af alle gode lokale kræfter kan skabe målrettede og motiverende tilbud, hvor det i høj grad er den unges hele liv fra kl. 08 til kl. 23, der arbejdes med. Hvad angår selve undervisningstiden, anbefaler vi en skoledag med mere variation, ny struktur og mange forskellige voksne. Det kan hjælpe unge – ikke mindst den voksende risikogrube af drenge, som i dag falder ud – med at få mod på og færdigheder til at fortsætte i ungdomsuddannelse.

Partnerskaber (§ 1, punkt 5 og § 2, punkt 1)

Ungdomsskoleforeningen støtter op om og finder det helt nødvendigt, at folkeskoler og ungdomsskoler m.fl. forpligtes på at indgå i partnerskaber og andre samarbejdsformer med institutioner, gerne UU, foreninger i lokalsamfundet m.fl. Partnerskaber kan udvikle sig til en rigtig spændende nyskabelse og åbne op for et kvalitativt og flerdimensionelt løft af den undervisning, de voksne, det indhold og de læringssituationer, som de unge møder.

Skal nye partnerskaber fungere optimalt kræver det tillige fokus på tiltag, der kan imødekomme de eksisterende organisatoriske og kulturelle forskelle institutionerne og medarbejderne imellem. Det bliver svært, og vil komme til at tage tid, men vi er optimistiske.

Ungdomsskolen er i dag og ønsker fortsat at være den tværkommunale, fleksible og hurtigt agerende skoleform, der kan fungere som koordinerende bindeled mellem grundskole, ungdomsuddannelser og foreningsliv. I og med skolerne opererer såvel i skoletiden som i fritidslivet, har vi unikke muligheder for at bidrage positivt til den unges hele tilværelse og udvikling mod et godt voksenliv.

Det er betydningsfuldt, at ungdomsskolen i den forbindelse bliver positivt og direkte indskrevet som medspiller til den fælles forpligtelse, som reformens

intention kalder på. En forpligtelse og et signal, som allerede er blevet positivt modtaget i ungdomsskolerne landet over.

Ungdomsskoleforeningen bemærker, at det må være en forudsætning, at partnerskaber som udgangspunkt og principielt ikke begrænses til enkelte skoledistrikter, men bliver kommunedækkende og kommer alle kommunens unge til gode. Det bør sikres, at det ikke kan udvikle sig på en sådan måde, at partnerskaber mellem visse institutioner holder andre ude.

Ungdomsskolen dækker hele kommunen – ikke blot et skoledistrikt

Ungdomsskoler dækker netop en hel kommune (faktisk er det kun Aarhus og Odense Kommuner, der pt. har mere end én kommunal ungdomsskole), mens folkeskoler retter sig mod en del af kommunen (skoledistriktet). At ungdomsskolen opererer på tværs af skoledistrikter giver netop mulighed for at tilgodese grupper af unge med særlige behov – f.eks. særlige interesse-/talenthold, men også nye kommunedækkende og spændende valgfag mv.

Sammenhænge og samarbejde må derfor være bredt, hvis en ungdomsskole formelt knyttes tættere sammen med folkeskoler.

Dette betyder også, at vi anbefaler, at det er ungdomsskolens ledelse lokalt, der må have beslutningskompetencen til at udforme indhold og omfang af partnerskaber og andet samarbejde med kommunens enkelte folkeskoler under hensyntagen til den enkeltes kommunes ungestrategi og økonomi.

Fælles ledelse (§ 1, punkt 55)

Ungdomsskoleforeningen er rigtig glad for, at forslaget tager sit afsæt i nogle af de eksisterende og gode erfaringer med fælles ledelse af 10. klassecenter og ungdomsskoler. Det giver rigtig god mening og fungerer allerede i dag flere steder i praksis. Fælles ledelse kan således være en god idé i tilknytning til overbygningsskoler, typisk fra 7. kl. og overbygning/udskoling.

Samtidig er det centralt at understrege, at der ikke bør arbejdes i sammenlægninger/fusioner af forskellige aktører. For de unge skal der fortsat være forskelligartede tilbud i medfør af folkeskole- henholdsvis ungdomsskolelov, for at sikre en mangfoldighed af *forskellige tilbud* rettet mod netop *forskellige unge* med hver deres unikke forudsætninger og livschancer. Det stiller krav til gennemsigtigheden i, at der fortsat vil være tale om to selvstændige organisationer med hver sine formål, opgaver og lovgrundlag.

Ungefokus skal bevares.

Ungdomsskolens målgruppe er i dag defineret lovmæssigt fra 14-18 år (svarende fra 8. kl. til 18 år) – men går i praksis og efter lokal beslutning både længere ned og højere op. Skoleformens fokus og force er kendskabet og nærheden til ungegruppen og de forskellige grupperinger, der findes lokalt. Det

kræver et selvstændigt ungemiljø og en specifik ledelsesmæssig prioritering, hvis ungdomsskolerne fortsat og kontinuerligt skal kunne udvikle og iværksætte initiativer til gavn for alle, ikke mindst også for de unge med anden etnisk og/eller uddannelsesfremmed baggrund.

Bestyrelsessammensætning

Lovforslaget åbner ligeledes for fælles bestyrelse. En bestyrelse, der kan deles op med beslutninger af relevans kun for hhv. folkeskole og ungdomsskole. Vi er betænkelige ved, at bestyrelsens enhed og ligeværdighed i ansvar og arbejdsopgaver hermed kan opdeles og brydes.

Ungdomsskolens og folkeskolens bestyrelser har forskellig mission og perspektiv, hvilket tydeligt afspejles i formålsparagrafferne for de to skoleformer. Den mere regelregulerede folkeskolebestyrelse har fokus på folkeskolens indre liv inden for de givne rammer. Ungdomsskolebestyrelsen skal arbejde mere udad og skal have fokus på at identificere og tackle udfordringer, problemer, risikoadfærd og behov blandt alle kommunens ungegrupper ud i alle afkroge af kommunen.

Vi vil derfor advare mod konstruktionen med én leder og én fælles bestyrelse med to "delbestyrelser" for to selvstændige organisationer. På det praktiske plan kan det være en svær afgrænsning, hvornår der er tale om "rene" folkeskole- hhv. ungdomsskoleproblemstillinger, som kun den del af bestyrelsen, der vedrører dette område, kan beslutte omkring.

Ungdomsskoleforeningen vil gøre sig til talsmand for, at såfremt denne beslutning omkring fælles ledelse får en vis udbredelse, at ordningen evalueres og evt. tages op til fornyet overvejelse efter en passende periode. Det kunne f.eks. være efter 2-3 år.

Undervisning i fag inden for folkeskolens fagrække (§ 1, punkt 69)

Foreningen har med tilfredshed noteret sig, at der åbnes op for, at elever – på anmodning fra forældre og efter indstilling fra skolens leder – kan opfylde undervisningspligt ved at deltage i undervisning inden for folkeskolens fagrække i den kommunale ungdomsskole.

Et godt tiltag, som vil kunne komme elever med særlige behov, forudsætninger og/eller erfaringer til gode. Det forudsætter et stærkt og intensivt samarbejde, ligesom det også vil kræve noget særligt af ungdomsskolen.

Ansvar for undervisningens indhold og organisering bør i disse tilfælde placeres hos ungdomsskoleledelsen. Dette er især vigtigt, hvis elever fra forskellige folkeskoler deltager. Lederen af folkeskolen kan vurdere, om det givne ungdomsskoletilbud er attraktivt for den enkelte elev eller ej. I praksis forventer vi selvfølgelig, at det vil ske i tæt samarbejde ungdomsskolen og

relevante folkeskoler imellem, men det er vigtigt for den daglige operationalitet, at der er en entydig ledelses- og kommandovej.

Nye typer af undervisning, valgfag og understøttende undervisning

(§ 1, punkter 16 og 34)

Understøttende undervisning er et oplagt område, hvor den kommunale ungdomsskole – også i tværgående, kommunedækkende regi – fortsat kan og vil spille positivt med.

Undervisning i fx demokratisk dannelse, elevindflydelse, mere aktivitet og bevægelse samt uddannelses- og arbejdsmarkedsintroduktion er allerede i dag i en vis udstrækning udlagt til og gennemført i samarbejde med ungdomsskolen. Det kan med fordel udbredes yderligere.

Her kan ungdomsskolen bidrage med nye læringsmetoder og anderledes lærerkræfter. Det gælder også master classes, turboundervisning og en række fag og tilbud, hvor den enkelte folkeskole måske i sig selv har et utilstrækkeligt elevgrundlag, men hvor der kan laves undervisning i hold på tværs af skoler og distrikter. I vores skoleform er der tillige mulighed for at trække mange forskellige "eksperter" og profiler ind som lærerkræfter. Det gælder fagfolk som f.eks. fotografer, smede, universitetsuddannede og andre voksne, som har særlige og målrettede, faglige kompetencer; men også er en anden type, kompetente voksne, end de unge er vant til at møde.

Fornyelse af afgangsbøger (§ 1, punkt 24)

Intentionerne bag fornyelsen af afgangsbøger, så de ikke blot markerer en afslutning, men også viser videre mod mere uddannelse, er rigtig tænkt og fremadrettet. Derfor er vi glade for, at undervisning fra ungdomsskolen nu kan medtages. Foreningen vil opfordre til, at det praktisk kommer til at ske således, at man anerkender lokale variationer i en undervisning, samtidig med at de erhvervede kompetencer måske og i bedste fald kan blive adgangsgivende og/eller meritgivende f.eks. på erhvervsuddannelserne. Et tættere lokalt samarbejde folkeskoler, ungdomsskole, erhvervsskoler m.fl. imellem vil kunne forberede flere unge til den virkelighed, der møder dem på en ungdomsuddannelse.

Udfordringen er at finde en balance mellem lokale behov og muligheden for lokal toning og tilrettelæggelse af hensyn til de unges ønsker og samtidig en vis ensartethed, der kan betyde, at kompetencer erhvervet et sted i landet kan godskrives andre steder. Hvordan det kan og skal udmøntes i en praksisnær sammenhæng, indgår vi gerne i drøftelser og (udvalgs-)arbejde om.

Rådet for Børns læring (§ 1, punkt 107)

Ungdomsskoleforeningen kan tilslutte sig, at det nuværende skoleråd ændres.

Men med den række af nye opgaver og det ansvar og de forpligtelser, som reformen implicerer for ungdomsskolen, er vi uforstående overfor, at skoleformens talerør, Ungdomsskoleforeningen, ikke i forslaget er direkte repræsenteret i rådet. Det gælder ikke mindst i lyset af, at andre, tilnærmelsesvis sammenlignelige organisationer er direkte repræsenteret.

Derfor vil vi gerne understrege vores særskilt udtrykte ønske fra mail af d. 28. juni 2013 til Undervisningsministeriet om, at Ungdomsskoleforeningen bliver direkte repræsenteret med sæde i Rådet. Vi finder det helt naturligt og uundgåeligt, at skoleformen får lejlighed til at leve op til ansvaret ved at være aktivt medvirkende heri med sin landsdækkende forening.

Et konkret forslag kunne tillige være, at rådet udover "børn" også får et "unge"-perspektiv og fokus. Et mere retvisende navn vil efter vores opfattelse være: Rådet for børn **og unges** læring.

Afslutningsvis skal Ungdomsskoleforeningen understrege, at vi hele vejen igennem - nu som før - er indstillet på at bakke helhjertet op omkring de politiske ønsker om en ny, anderledes og mere åben skole, således at børn og unges læring styrkes og overgangen til ungdomsuddannelse forbedres.

Vi indgår meget gerne konstruktivt i det konkrete arbejde med den videre implementering af lovens intentioner og indhold.

Med venlig hilsen

Søren Myrup
Formand

Ejnar Bo Pedersen
Sekretariatschef